

karkerên hemû welatan û gelên bindest yekbin!

NİŞTIMAN

SERBIXWEBÛN

DEMOKRASÎ

SOSYALİZM

YEKÎTÎ

Sal: 1

1983 Hejmar: 5

12 EYLÜL 1983

SÖMÜRGEÇİ, ASKERİ-FAŞİST DİKTATÖRLÜK ALTINDA ÜÇ YIL

12 EYLÜL 1980 ASKERİ-FAŞİST DARBESİ İÇ VE DIŞ ETKENLERİN BİR SONUCUDUR :

12 Eylül 1980 öncesinde, Türkiye ve Kürdistan'da toplumsal muhalefet son yılların en yüksek düzeyine ulaşmıştı. İşçi sınıfı, emekçi halk kesimleri ve tekelci burjuvazinin dışında kalan diğer orta toplumsal kesimler ekonomik, demokratik ve yer yer politik talepler doğrultusunda yoğun toplumsal bir hareketlilik içindeydi. Her gün Türkiye'nin dört bir yanında grev, miting, yürüyüş, direniş vs. eylemler yaşıyordu. Yükselen faşist harekete karşı, başını militan gençliğin çektiği anti-faşist bir hareket gün geçtikçe gelişiyor, emekçi sınıf ve tabakalara kadar iniyor ve onlardan aldığı destekle daha da büyüyordu. Kürdistan'da; Kürt halkının Ulusal-demokratik mücadelesi, sömürgeci burjuvaziyi korkutan boyutlar kazanıyordu. Tekelci burjuvazinin kendi arasındaki çelişkiler dahil olmak üzere, egemen sınıflar arası çıkar çelişkileri derinleşiyor, bu çelişkiler; devlet organlarında, toplum katlarında yeni bölünme ve kümelenmeler yaratıyordu. Ekonomik, toplumsal ve politik alandaki gelişmeler geleneksel toplumsal normları istenemez bir hale getiriyor, toplum kendi kabına sığmıyor ve bir çözüme sürecine giriyordu. Devletin yasama, yürütme ve denetim organları yer yer karşı karşıya gelmiş, işlemez bir

hal alıyordu. Kısaca, egemen sınıfların yönetimi bir kriz içindeydi.

Ülke içinde bunlar olurken, ülke dışında; Orta Doğu ve dünya da ise, tekelci burjuvaziyi ekonomik, politik, askeri vb. yönlerden zor durumda bırakan çok önemli gelişmeler oluyordu. Bölgede, TC. devletin varlığını, "Misak-i Milli" sınırlarının bütünlüğünü tehdit eden boyutlarda gelişmeler yaşıyordu. Afganistan, İran olayları, Güney ve Doğu Kürdistan'da Kürt halkının silahlı bir düzeyde gelişen Ulusal-demokratik mücadelesi, emperyalizme siyonizme karşı Filistin halkının yürüttüğü kurtuluş hareketinin kazandığı ileri mevziler ve genel olarak Orta Doğu'da yaşanan bölgesel olaylar, Türkiye'nin çevresinde geniş bir tehlike çemberini oluşturuyordu.

Türkiye ve Orta Doğu bölgesinde meydana gelen bu gelişmeler; başta ABD olmak üzere emperyalizmi ve o'nun saldırgan askeri örgütü olan NATO'yu son derece rahatsız ediyordu. ABD'nin Orta Doğu politikası ve NATO'nun güneydoğu kanadı ağır bir darbe alma durumundaydı. Ronald Reagan'ın yönetime geldiği günden bu yana her alanda (ekonomik, siyasi, askeri vb.) sorumsuz ve çılgınca bir politika izleyen ABD emperyalizmi ve diğer emperyalist güçler, en yakın ve sadık dostları olan Türkiye-

nin içine yuvarlandığı durum ve bölgedeki diğer gelişmeler karşısında kayıtsız kalamazlardı.

Ve nitekim kalmadılar da. Türkiye'de yaşanan durum ile dünyada ve özellikle Orta Doğu bölgesinde yaşanan gelişmeler ortak bir payda altında birleşti. 12 Eylül 1980'de; temelde sömürgeci, işbirlikçi Türk tekelci burjuvazisinin ve başta ABD olmak üzere emperyalist sistemin çıkar ve istemelerini hayata geçiren askeri-faşist bir darbeye, sömürgeci, askeri-faşist bir diktatörlük iktidara getirildi.

SÖMÜRGEÇİ, ASKERİ-FAŞİST DİKTATÖRLÜĞÜN ÜÇ YILI:

Burjuva politik gericiliğinin uç noktası olan faşist zorbalık iktidarda üçüncü yılını doldurdu. Üç yıllık bu faşist zorbalığın uygulayıcısı, faşist generaller cuntasıdır. Geçen bu üç yıllık iktidarında, faşist generaller cuntası; emperyalizmin ve o'na göbekten bağımlı olan Türk tekelci burjuvazisinin önüne koyduğu hedefleri gerçekleştirmek için, devletin tüm kurum-kuruluş ve olanaklarıyla belli bir program dahilinde seferber olmuş, işçi sınıfına ve emekçi halklarımıza karşı amansız bir saldırıya geçmiş, devrimci-demokratik güçlere karşı sınır tanımaz kanlı eylemlerde bulunmuştur.

(Devamı Say. 5'te)

NIŞTIMAN'DAN OKURLARA

Değerli NIŞTIMAN okurları,

Uzun sayılabilecek bir dönemden beri, yayınımlarımız NIŞTIMAN elinize geçmiştir. Bu süre içinde bir çok okuyucumuz, yazılı ve sözlü olarak NIŞTIMAN'ın neden çıkmadığını bize sordular. Bize soru soran okuyucularımızı, elimizden geldiğince aydınlatmaya çalıştık. Ancak, NIŞTIMAN'ın yayına ara vermesinin nedenlerini bilmeyen çok sayıda okuyucumuzun daha bulunduğunu hesaba katarak, bu yazımızda yayına ara vermemizle gerekli açıklamaları yapıp, okuyucularımızı konu hakkında aydınlatmaya çalışacağız.

NIŞTIMAN'ın ilk sayısı, bildiğiniz gibi 1983 Newroz unda çıktı. İlk sayının çıkmasından sonra, periyodik olarak üç sayı daha çıktı. Böylece, son olarak NIŞTIMAN'ın 4. sayısı elinize geçmişti. (NIŞTIMAN'ın 4. sayısının, bazı teknik nedenler yüzünden, gecikmeli olarak okuyucularımızın eline geçtiğini de ayrıyeten belirtmekte fayda vardır.) 4. sayının basıma verildiği Haziran ayından şimdiye kadar üç aylık bir zaman geçti. Bir yayın için, bu süre oldukça uzun ve önemlidir. Çünkü bu süre içerisinde okuyucular, yayınlarını takip edemeyerek, gelişmelerden haberdar olmamakta ve yayının savunduğu siyasi düşüncenin olaylar hakkındaki yorumlarından mahrum kalmaktadırlar. Bunun yanı sıra, böylesi bir zaman süresi, okuyucu ile yayının redaksiyonu arasındaki bağların gevşemesine de neden olmaktadır. Tüm bu ve benzeri nedenlerden dolayı dergimiz NIŞTIMAN'ın yayın hayatına bir müddet ara vermesi olumlu bir gelişme sayılamaz. Ancak, bu ara daha önce planlanmış bir program çerçevesinde verildiğinden, olumsuzluklar da aşgari düzeyde tutulmuştur. Olumsuzluğun aşgari düzeye indirildiği gibi, verilen bu ara ile, şimdiye kadar çıkan dört sayının kapsamlı bir değerlendirmesi yapılmış ve okuyucuların eleştirileri ve önerileri göz önünde bulundurularak, yeniden bir düzenlemeye gidilmiştir.

Dikkat edilirse yukarıda, NIŞTIMAN'ın yayın hayatına bir müddet ara vermesini, daha önce planladığımızı belirttik. Böylece bir noktayı yayın programımıza almamızın nedenleri nelerdir? Şimdi bunlara bakalım.

Hepimizin de yakından izlediği gibi, Avrupa koşullarında hemen her örgüt şu, ya da bu düzeyde bir yayın organı çıkarmaktadır. Bu durum, 12 Eylül den sonra, bir çok devrimcinin yurt dışına çıkmasından ve böylece ülkelerimizde büyük oranda ortadan kaldırılan siyasi çalışmanın Avrupaya kaydırılmasından kaynaklanıyor. Buna birde polis-jandarma baskısına direkt olarak muhatap olmadığımızı ve teknik olanakların gelişkinliğini eklersek, Avrupa da neden bu kadar çok sayıda yayı organının çıkarıldığını daha iyi anlayabiliriz. Nedenleri ve gerekçeleri ne olursa olsun, örgütlerin birer yayın organına sahip olmaları elbette ki, olumlu bir gelişmedir. Bir defa her örgüt kendi düşüncelerini yayın organlarında yansıtmak, diğer devrimci güçlere kendisini tanıtmak olanağı bulacaktır. Diğer yandan, çıkarılan bu yayın organları ile, okuyucu kitlelerinin bilinç düzeyi (örgütlerin tespitleri doğrultusunda da olsa) yükseliyor. Aynı şekilde, örgütlerin tabanları arasında yayın alış-verişi şeklinde bir diyalogun gelişmesini ve bundan hareketle bir tartışma ortamının yaratılmasını sağlıyor. Saymaya çalıştığımız bu noktalar, bizce yayın organlarının olumlu yanı. Ama hepsi bu mu? Elbette ki, değil. Bu olumlu yanlar yanında bir çok olumsuzluklar da mevcut. Ve ölçülüp-biçildiğinde olumsuz yanlar daha ağır basıyor. Nedir bu olumsuzluklar? Her şeyden önce, 12 Eylül 1980 öncesi, siyasi hareketler arasındaki rekabet, bu defa yayınların sayfalarına sığmamıştır. Hemen her yayın organı, kendi savunduğu düşüncenin doğruluğu üzerinde bağnazca bir tavır takınmış, devrimci hareketler arasındaki ilişkileri zedeleyici yayınlar yapılarak, hatta siyasi hareketlerin ilişkilerini dondurmalarına neden olmuşlardır. Diğer bir nokta

da, her yayın organının, kendi siyasi düşünceleri temelinde geliştirdiği tezler, kitleler arasında bir bilinç kaosu'na yol açmıştır.

Her yayın organının okuyucusu, okuduğu yayın organının düşünceleri doğrultusunda bir şekillenme kazanıyor ve okuduklarının tek doğru-devrimci şeyler olduğuna, bunun dışında başka bir şey okuma gerekliliği olmadığı tespitine kendisini inandırıyor. Bu durum ise, kitlelerin bilinç düzeylerinin çok yönlü ve bilimsel bir anlamda gelişmesini bir noktaya kadar olumsuz yönden etkiliyor.

Yukarıda saymaya çalıştığımız bu olumsuzlukların esas nedeni elbetteki, yayın organları değildir. Çünkü yayın organlarını hayata geçiren, siyasi düşüncelerdir. Siyasi düşünceleri üretenler ise, siyasi hareketler.... Her ne kadar, Avrupa koşullarında çıkarılan yayın organlarının ezici bir çoğunluğu, demokratik bir kitle örgütünün yayın organları konumundaysalar da, daha önce de bir çok kez belirttiğimiz gibi, bu demokratik kitle örgütleri de, şu veya bu şekilde bir siyasi düşüncenin savunucusu ve takipçisi durumundadırlar. Durum böyle olunca, bu yayın organlarının sayfalarına yansıyan düşünce, esasında savunuculuğunu yaptıkları siyasi hareketlerin düşüncesidir. Onun için yayın organlarının bu olumsuzluklarına değinirken, bu olumsuzluğa belirleyicilik kazandıran olgunun siyasi hareketler olduğunu unutmamak gerekir.

NIŞTIMAN da yayın hayatına başlarken, tüm bu ve benzeri olguları göz önünde bulundurularak hareket etti. Bizim için ideal olan şey, değişik düşüncelerin yansıttığı bir çok yayın organı yerine, doğru-devrimci düşüncenin yansıtılacağı tek bir yayın organıydı. Ancak, bizim bu istemimiz şimdilik gerçekleştirilemezdi. Bu istemin gerçekleştirilmesi için, her şeyden önce devrimci-siyasal hareketlerin bir araya gelmesi gerekirdi. Siyasi düşünce üretip, tespitler yapan bu hareketlerin bir araya gelmedikleri bir dönemde, onların siyasi düşüncelerinin yansıttığı yayın organlarının tek bir merkezde birleştirilmesi de mümkün değildi. O zaman ne yapmak gerekliydi? NIŞTIMAN çıkarılanları olarak, üç altarnetifle karşı karşıyaydık,

1-Ya, mevcut olan yayın kaosunun içine girip, diğerlerinin yaptığını yapmak,

2-Ya, bu ortamda yayın çıkarmak, var olan olumsuzluğa katkıda bulunmaktır deyip yayın çıkarmamak,

3-Ya da, yayına yeni bir nitelik kazandırarak, Kürdistan devriminin içinden geçtiği süreçte ilişkin tespitleri yayın sayfalarında tartışmak ve sürecin dayattığı ideolojik, siyasal ve örgütsel birlikler doğrultusunda ileri adımlar atmak, atılan adımları desteklemek.

Sayıdığımız bu alternatiflerden ilk ikisi bizim için mümkün değildi. Biz ne var olan olumsuzluğun içine girebilirdik, ne de yayınsız kalabilirdik. Var olan olumsuzluğun içine diyoruz. Çünkü, bu olumsuz ortamdan etkilenmemiz mümkün değildi. O halde, süreçte denk düşen bir yayının politikasının hayata geçirilmesi, koşullara en uygun olanı ve tek çıkar yoldu. Biz de böyle yaptık. Bu düşüncelerden hareket ederken, yani çıkaracağımız yayının mevcut koşullara ve yaşanan süreçte denk bir yayının politikası izlemesi gerektiğini tespit ederken, bu düşüncelerimizi hayata geçirebilecek ve o nu sürekli geliştirecek iki noktayı temel aldık. Birincisi, çıkarılan yayının kitlelerle yakın bir bağ oluşturmaları gerekiyordu. Bu tespit her ne kadar, yayın hayatına ilk başlayan dergilerin tümünde görülüyse de, bize göre şimdiye kadar layıkıyla pratiğe geçirilmemiştir. İzlenen yayın politikası, genellikle kitlelerden soyut ve ayakları havadaydı. Biz bu tespiti tam olarak yerine getireceğimiz iddiasıyla da hareket etmedik. Ama, olanaklar ölçütünde ve daha enerjik bir şekilde bu tespitin hayat bulması da bir gereklilik, hatta bir zorunluluktu. Yayın sayfalarında tartışılan konuların okuyucu kitlesi tarafından nasıl karşılandığı, onların somut istemlerine cevap verip vermediğini bilmek, yayının politikasının temel esaslarından biri olmalıydı. İkincisi ise, okucu kitlesinden gelen sese kulak vererek (sadece sözde değil), gelen eleştiri ve önerileri değerlendirmek ve bu değerlendirmeler ışığında yayının sürekli olarak gelişmesini sağlamak gerekliydi. Ve bu değerlendirmelerin tam olarak yerine oturtulması için de, her dört sayıdan sonra yayına bir müddet ara vermesi kararlaştırıldı.

Ancak belirtmek gerekir ki, vermek

istediğimiz ara üç aylık gibi uzun bir zaman değildi. Daha kısa bir süre olan bu ara, bazı nedenlerden dolayı üç ay uzamıştır. Hemen belirtelim ki, zorunlu bazı nedenlerden dolayı da olsa, bu sürenin üç ay uzaması olumlu bir gelişme değil ve giderilmesi gereken bir eksikliktir.

Şimdi de, bu üç aylık sürenin geçmesinden sonra bize ulaştırılan eleştiri, öneri ve bunların değerlendirilmesine geçebiliriz.

Önce, NİŞTIMAN'ın biçimine yönelik eleştiri ve önerileri ele alalım. Bunları üç ana noktada toplamak mümkündür;

1-NİŞTIMAN'ın kapak mizampajında, temel sloganlar olarak daha önce de kullandığımız "Serbixwebun, Demokrasi, Sosyalizm, Yekiti" sloganlarına den yer verilmediği ve bundan böyle bu sloganlara yer verilmesi konusunda birçok okuyucumuzdan yazılı ve sözlü olarak, eleştiri ve öneri geldi.

Belirtmek gerekir ki, bu sloganlara kapak mizampajında yer verilmemesinin hiç bir siyasi nedeni yoktur. Bu sloganları doğuran siyasi tespitleri, bu gün de doğru tespitler olarak savunuyoruz. Bunlara NİŞTIMAN'da yer verilmemesinin nedeni ise, sadece kapak mizampajının düzenlenmesinden kaynaklanıyordu. Ancak, redaksiyon kurulumuz yaptığı son toplantıda; bundan böyle NİŞTIMAN'ın kapak mizampajında adı geçen sloganlara yer verileceğini kararlaştırmıştır.

2- NİŞTIMAN'ın yazıldığı daktilo harflerinin çok küçük olduğu ve bu haliyle okuyucuyu, özellikle de işçi okuyucularımızı yorduğu; yazıların biraz daha büyük harflerle yazılması gerektiği konusundaki eleştiri ve önerilere gelince.

Bu sorunun çözümü, tümüyle teknik olanaklara bağlı bir olay. Elimizde bulunan daktilo, günün koşullarına ve teknik gelişmelere göre çok eski bir daktiloydu. Ve esasında harfleri de, NİŞTIMAN'da yazıldığı şeklienden iki kat daha büyük. Esas harfleri ile yazıldığı zaman, 20 sayfalık bir yayında ancak iki-üç sayfa yer vermek mümkün oluyor ki, bu da yeterli ol-

muyor. Bunun için yazılan yazıları fotokopi makinasıyla bir defa küçültüp, ondan sonra mizampajı yapıyoruz. Böylece, sayfa adedinden hemen hemen yarı-yarıya faydalanıyorduk. Bundan böyle, yayının daha okunaklı bir şekilde çıkması için, elimizdeki tüm olanakları zorlayacağız. Ancak, başta da belirttiğimiz gibi, sorunun çözümü maddi olanakların geliştirilmesinde yatıyor. Bu olanakları yaratmak ise, salt olarak redaksiyon'un görevi değil. Aynı zamanda NİŞTIMAN okuyucularının da, redaksiyon'a bu ve diğer konularda destek olmaları gereklidir.

3- Diğer bir nokta da, NİŞTIMAN'ın ajitasyon yönüne gerekli önemi vermediği; örneğin resim, karikatür vb. lerine yayında çok az yer verildiği sorunu.

Kuşkusuz, bir yayının ajitasyon yönünden de yetkin olması gerekir. İçerik ve diğer konuların yanında; yayının en iyi ajitasyon araçlarından biri olması gerektiğini biliyoruz. Ve şimdiye kadar bu konuda yetersiz kaldığımızı da vurgulamak gerekir. Ancak, bu eksikliğin de giderilmesi, yine ekonomik olanaklara bağlıdır. Yayına fazla resim koymak, beraberinde sayfa adedini arttırmayı getiriyor. Ya da, yazılardan araçlar yapılarak, resim vb.'ne daha fazla yer vermek gerekiyor. Zaten 20 sayfa olan NİŞTIMAN'a birkaç sayfa daha eklenmesi, şu anda ekonomik açıdan kaldıracabileceğimiz bir yük değildir. Diğer taraftan, yazıları kıstılayarak daha fazla resim, karikatür vb.'ne yer verilmesi de, bize göre yayının kalitesini düşürür. Böylesi bir şeyi uygulamak, aynı zamanda NİŞTIMAN'ın önüne koyduğu hedeflere de ters düşer. Ne var ki, olanaklarımız geliştikçe; sayfa adedini daha da fazlaştırmayı ve böylece derginin ajitasyon yönünü geliştirmeyi de düşünmüyor değiliz.

NİŞTIMAN'ın ilk dört sayısı ile ilgili elimize geçen, öze ilişkin eleştiri ve önerilere gelince... Bunları da üç an noktada toplamak mümkün.

1- NİŞTIMAN'a okuyucularımızdan

ve dost hareketlerden en fazla gelen eleştiri, NİŞTİMAN'ın demokratik bir yayın organı olarak kendi konumunu aştığı ve siyasi bazı konuları sayfalarında tartıştığı konusunda. Gerçekten de, şimdiye kadar, demokratik bir yayının organının düzeyini aşan yazılara yer verdik. Örnek olarak, Kürdistan'da sosyalist güçler arasında ideolojik-politik ve örgütsel birlik sorununu verebiliriz. Aynı şekilde, "Otonomi, Federasyon, Bağımsızlık" ve "Kişilikli bir politika ve Enternasyonalizm" başlıklı yazıları da gösterebiliriz.

Fakat sorunu salt olarak, demokratik düzeyde ele almak doğru bir yaklaşım değildir. Daha önce de belirttiğimiz gibi, çıkarılan derginin demokratik bir kuruluşun yayını organı olması, o'nun sürece ilişkin konulara değinmesinin önünde bir engel teşkil etmez. Aksine, her yayının organının izleyeceği yöntem, bizce bu sorunları sayfalarında tartışmaktır. NİŞTİMAN'da şimdiye kadar yer alan yazıların, Kürdistan devriminin içinden geçtiği sürece tamamiyle denk düştüğü inancındayız. Sürece denk düşen bir yayının politikası izleyebilmek ise, bu sürecin sorunlarını tartışmaktan geçer. Diğer taraftan, biz bu tespiti, NİŞTİMAN yayını hayatına başlarken yapmıştık. O zaman şöyle demiştik; "... Böylece NİŞTİMAN, çok önemli iki görevi üstlenmiş durumdadır; a- Kürdistan işçi sınıfının ideolojik-politik ve örgütsel birliğinin yaratılması için atılan her doğru adımı desteklemek, b- Kürdistan devriminde henüz berraklaşmamış ideolojik-siyasal sorunları sayfalarında tartışmak.

Kuşkusuz, NİŞTİMAN'ın görevi sadece bu iki nokta ile sınırlı değildir. NİŞTİMAN, aynı zamanda ülkemizde ve dünyanın diğer bölgelerinde cereyan eden olayları, devrimci gelişmeleri kendi yorumuyla birlikte okurlarına sunacaktır. Ayrıca Kürt halkının tarihi süreç içinde yarattığı değerlere; bir bütün olarak Ulusal ve Kültürel değerlere de yayınıımız sayfalarında yer vereceğiz". (NİŞTİMAN, Sayı 1, sayfa 4-5)

2- NİŞTİMAN'ın şimdiye kadar yayınlanan ilk dört sayısında yer alan konulardan, en fazla eleştiriye maruz kalan, "Bağımsızlık ve Bağımsızlaşma olayı" başlıklı yazı olmuştur. Bu yazıya yöneltilen eleştiriler, özellikle iki nokta üzerinde yoğunlaşmaktadır; a- Yazıda, "bağımsızlık konusu ile bu gün gündemde olan tek tek, veya grup halinde devrimci insanın bağımsızlaşması birbirine karıştırılmıştır" sorunu, b- Yazının sert bir dille kaleme alındığı konusu.

Adı geçen yazıda, Bağımsızlık konusu ile "bağımsızlaşma" olayının birbirine karıştırıldığı eleştirisine katılmak mümkün değildir. Eğer yazı dikkatli okunursa, konuların birbirine karıştırılmadığı, aksine konuların bir bütünlük içinde ele alındığı görülecektir. Yazıda bağımsızlık konusuna yer verilmesi, esas olarak "bağımsızlaşma" olayının ne anlama geldiğini açıklamak içindir. Diğer bir deyişle; bu gün şu veya bu hareketten (gerekeceği ne olursa olsun) ayrılıp, kendini "bağımsız" ilan eden yığınla devrimci-demokrat insanın, kendilerini bu şekilde sıfatlandırılmalarının nedenini daha iyi açıklayabilmek için, bağımsızlık konusu sadece bir örnek olarak ele alınmıştır. Bağımsızlık teriminin sınıfsal bir olgu olduğu ve bu şekilde ele alınması gerektiği bilinen bir gerçektir. O zaman; sınıfsal birer temeli olan hareketlerden ayrılıp, kendilerini "bağımsız" olarak sıfatlandıran bu insanların, sınıflar üstü olmadıklarını ve kendilerini mevcut sınıflardan "bağımsız" olarak nitelendiremeyeceklerini açıklamak gerekirdi. Aynı şekilde, bağımsızlık konusu, proleteryanın bağımsız sınıf siyaseti temelinde de ele alınıp incelenmiştir. Adı geçen yazıda, Kürdistan'ın bağımsızlığı ve Kürdistan proleteryanının bağımsız sınıf siyasetine değinilerek, bu günkü bağımsızlaşma olayına açıklık getirilmeye çalışılmıştır. Tüm bu nedenlerden dolayı, yazıya bu yönüyle getirilen eleştirilerin pek haklı eleştiriler olmadıkları inancındayız.

Yazının sert bir dille kaleme alındığı konusuna gelince. Bir defa;

yazı; gösterilen tepkiye neden olabilecek kadar sert bir dille yazılmamıştır. Öyle olduğunu kabul etmek dahi, esas olan; yazının gerçekleri dile getirip, getirmediğidir. Elbette ki, yazının üslubu ve biçimi hakkında eleştiri getirilmeye değer bir kural yoktur. Ancak, bir yazıya bu denli gösterilen tepkinin nedeni üslup olmamalıdır. Ne ki, gerekler acı ve serttir. Kürdistan devrimi de çok acı ve sert bir dönemi yaşamaktadır. Halkımız da acılar içinde kıvrınmaktadır. Bu günün sorumluları, defalarca belirttiğimiz gibi, Kürdistan devrimci hareketleridir. Aynı şekilde, bu günün sorumluları; geçmişte devrimci hareketler içinde yer almış, ama bu gün bu hareketlerden ayrılan devrimci-demokrat ve yurtseverlerdir. Onların hareketlerden ayrılmaları, sorumluluklara ortak olmayacakları ve eleştirilmeyecekleri anlamına mı gelir ? Elbette ki, hayır ! Biz, bu gün yaşanan ağır koşulların temel sorumluları olduğuna inandığımız devrimci hareketleri de sert bir şekilde eleştiriyoruz. Ancak, "bağımsız" arkadaşlara yönelik eleştirilerin daha sert olması da gerekir. Çünkü onlar, mevcut sorunlara ek olarak, bir de örgütlülüğe karşı bir allerjinin geliştirilmesine katkıda bulunmaktadır. Kuşkusuz, bütün "bağımsızları" aynı kefiye koymak mümkün değildir. Bunlar içinde, tekrardan her hangi bir harekette yer alıp, Kürdistan Ulusal Demokratik Halk Devrimi mücadelesine örgütlü olarak katkıda bulunmak isteyen insanların var olduğu da bir gerçek. Zaten bizim sözümüz de onlara değildi.

3- NİŞTİMAN'a getirilen eleştirilerin sonuncusu da, Kürtçe yazılara az yer verildiği konusundadır. Redaksiyon kurulu olarak, bu konuda eksikliğimizin olduğunu biliyoruz. Kürtçe yazmak başlı başına bir sorun ve esas olarak ta kadro sorunu. Bundan sonraki çalışmalarımızda, Kürtçe mekale, yazı ve haberlere daha fazla yer vermeye çalışacağız. Süreç içinde bu eksikliğimizi de ortadan kaldıracığımız inancındayız.

Evet, NİŞTİMAN'ın ilk dört sayısında (Devamı Sayı 17'de)

SÖMÜRGEÇİ, ASKERİ-FAŞİST ....

(Baştaftı 1. Sayfada)

Üç yılın blançosu, her yönüyle ağırdır. Ekonomik, sosyal, siyasal vb. yönlerden faşist cuntanın halklarımıza ödettiği fatura, altından kalkılacak gibi değildir. Şimdi, geçen bu üç yılın, birçok yönüyle bir değerlendirmesini yapmamız, ortaya çıkan blançoyu işçi sınıfı ve emekçi halklarımıza sunmamız lazımdır. Sonuçları subjektivizme düşmeden, devrimciler olarak, soğukkanlı ve gerçekçi bir değerlendirmeye tabi tutmak zorundayız. Bunu da iki yönlü ele almak gerekir. Tekelci burjuvazi ve genel olarak egemen sınıflar cephesi açısından ortaya çıkan sonuçlar. İşçi sınıfı, emekçi halk yığınları ve Kürt ulusu açısından ortaya çıkan sonuçlar. Yani devrim ve karşı-devrim güçleri açısından.

Her şeyden önce şunu ortaya koymak gerekir: Faşist cuntanın üç yıllık iktidarı; açık bir biçimde ve tartışmasız olarak, salt tekelci burjuvazinin ekonomi, siyaset ve toplumsal alanda rakipsiz olduğu, o'nun kesin egemenliğinin sürdüğü bir süreçtir. Ancak, bu rakipsiz, kesin ve tartışmasız egemenlik koşullarında bile, tekelci burjuvazi ve o'nun adına siyasi sözcü olarak hareket eden faşist cunta, her şeye güç yettirememiştir. O'nun iktidarına yol açan neden ve şartları ortadan kaldıramamıştır. Önüne koyduğu hedeflere bütünüyle ulaşamamıştır. Tekelci burjuvazi ve o'nun adına faşist cunta, bazı alanlarda önemli başarılar elde etmesine karşın, bazı alanlarda da son derece başarısız kalmış ve hatta kendi yıkımını kesin olarak yakınlaştıran bazı başarısızlıklara bile uğramıştır. Örneğin, faşist cunta; ekonomik bunalımı aşma ve ekonomik sorunlara çözüm bulma yönünde bir başarı sağlayamamıştır. Buna karşın, toplumsal muhalefeti susuturma, başkaltında tutma, devrimci-demokratik güçlere yönelttiği saldırılarda, devleti faşistleştirmede, emperyalizmin ve NATO'nun bölgesel çıkarlarına hizmet etmede önemli adımlar atmıştır.

DEVLET TERÖRÜ TEMELİNDE SINIR TANIMAZ BİR SALDIRGAN-LIK:

Faşist cunta, halklarımıza karşı; zulüm, işkence, katliam, hapis, sürgün/mecburi iskan, gözaltı, ekonomik baskı, sömürü vb. akla gelen her türlü insanlık dışı yöntemi uygulamıştır. Bu gün, hiç bir insani ve hukuki kurala bağlı kalmadan, uluslararası her türlü müeyyide ayaklar altına alınarak tüm dünyanın gözleri önünde bu uygulamalara devam edilmektedir.

Bazı rakamlar, faşist cuntanın emekçi halklarımıza karşı sürdürdüğü bu savaşın, zulüm ve zorbalığının boyutlarını dünyanın gözleri önüne sermektedir. Can ve mal güvenliği için iktidara el koyduğunu söyleyen faşist cunta; yurtsever, demokrat, sosyalist ve anti-faşist insanlara karşı işleyen bir "insan kırma makinası" haline gelmiştir.

12 Eylül askeri-faşist darbesinden bu yana, Türkiye ve Kürdistan'da 170 bin anti-faşist, demokrat ve sosyalist insan gözaltına alınmıştır. Şehir ve kırsal alanlarda, faşist cuntanın militarist güçleriyle (ordu, polis, kontr-gerilla vs.) meydana gelen çatışmalarında 593 kişi katledilmiştir. Bu güne kadar faşist mahkemeler tarafından idamı istenenlerin sayısı toplam 5942'yi bulmuştur. Toplam 48 kişi idam edilmiştir. İdam kanunları kesinleşip, idam kararlarının infazı beklenenlerin sayısı 173 kişidir. Bu güne kadar zindanlarda, işkencehanelerde vb. işkenceyle katledilenlerin sayısı ise 125 kişiyi bulmuştur.

Bunlar, iç ve dış kamuoyuna karşı faşist cuntanın da kabullendiği rakamlardır. Ya bilinmeyen cinayetlerin, kaybolanların, sakat bırakılanların, fizik ve psikolojik işkence altında hasta edilip insanlıktan çıkarılanların vb. sayısı nedir? Ancak emekçi halklarımız bunları çok iyi biliyor.

EKONOMİK ALANDA DURUM:

Faşist cunta, bu üç yıl içinde ekonomik bunalımı aşma ve bu bunalıma çözüm getirme yönünde hiç bir ciddi adım atamamıştır. İktidarının da gerekçelerinden biri olan bu konu, aynı zamanda o'nun en başarısız olduğu konu ve en güçsüz kaldığı yanıdır da. Dolayısıyla

bu, o'nun geleceği açısından son derece önemli bir noktadır. Bu nokta, devrimci hareketin altını çizmesi gereken bir noktadır.

Üç yıl içinde Türkiye ekonomisi iyileşme bir yana, aksine daha da kötüleşmiştir. Hatta, bir çok yönlü 12 Eylül öncesinden daha kötü bir düzeye gelmiştir. Ekonomik bunalım derinlik kazanmış, ekonomik yaşam tekeldişi kalan toplumsal sınıf ve tabakalar için adeta bir durgunluk noktasına gelmiştir. Ekonominin bütün göstergeleri, durgunluk ve gerilemeyi göstermektedir. GSMH yıllık artış hızı ve fert başına MG oranı düşmüş, ekonomik büyüme ve kalkınma hızı, 12 Eylül öncesine göre büyük ölçüde gerilemiştir.

Ekonomi, tamamen iç ve dış borçlanmalar yoluyla yaşatılmaya çalışılmış ve bu gün de bu yoldan yaşatılmaya çalışılmaktadır. Emperyalist tekelilerin, uluslararası mali kuruluşların (IMF, Dünya Bankası, AİSD vb.) direktifleri doğrultusunda yönlendirildiğinden, Türkiye ekonomisinin bağımlılığı artmış, adı geçen kuruluşların denetimi daha da sıklaşmıştır. Bu kuruluşlar bile Türkiye ekonomisiyle ilgili raporlarında, durumu açıkça belirtmektedirler. Örneğin Dünya Bankasının 1981 yılı Türkiye raporunda şöyle denilmektedir: "Türkiye'nin 1981 yılında dış satım geliri 4 Milyar 332 Milyon dolardır. Dış alımı 8 Milyar 690 Milyon dolardır. Dış ticaret açığı 4 Milyar 365 Milyon dolardır. Türkiye her yıl 1 milyar dolar borç bulmak zorundadır. 1985'e doğru Türkiye'nin dış ticaret açığı 5 Milyar doları geçecektir. Dış borçları ise, 30 Milyar doları aşacaktır. Türkiye'nin halihazırda, faizleriyle birlikte 25 Milyar dolar dış borcu vardır."

Altı çizilmesi gereken önemli bir nokta da, 12 Eylül'den sonra tekeliler ile devletin bütünleşme sürecinin, yani tekelci-devlet kapitalizmi olgusunun hız kazandığıdır. Geçen üç yıl içinde tekelilerle devleti en üst düzeyde bütünleşmeye götüren ekonomik, sosyal ve siyasal alanda önemli adımlar atılmıştır. Bu olgu; kentte sokaktaki sıradan bir vatandaşın, köydeki sade bir yurt-

daşa kadar, toplumda herkesin ekonomik yaşamında kendini duyurmayaya başladı bile. Özellikle ekonomik alanda, bu olguya hizmet eden önemli gelişmeler yaşandı.

Tekelci devlet kapitalizmine götüren yolda, iktisadi faktörler yetersiz kaldığında, siyasi, idari mekanizma (yani siyasi zor) devreye girerek, kanun ve kararlarla bu süreç hızlandırılmakta (ki, üç yıldır Türkiye'de olanlar bunlardır) ve tekellerin tüm devleti ve kurumlarını eksiksiz ve biran önce ele geçirmelerine uygun bir ortam yaratılmaktadır.

Faşist cunta; batan, iflas eden holdingleri kurtarmak için, devletin tüm olanaklarıyla seferber olmuştur, Merkez Bankası'nın bütün kaynaklarını bu amaçla kullanmaktadır. Burjuva basını, her gün çarşaf çarşaf kapalı kapılar arkasındaki toplantılardan bahsetmekte, uzun uzun iflas eden holdingleri kurtarma plan ve operasyonlarını yazmaktadır. Tekellerin ekonomik açmazları, "tepeden tırnağa her gözeneğinden kan ve irin koku sarmayenin zorba ve hileli yollarıyla" kapatılmaya çalışılmaktadır. Banker Kastelli olayında somutlaşan ve siyasal bir skandal haline dönüşen Bankerlik olayı; Türk tekelci sermayesinin ilkel de olsa, ne kadar "hilekar", "düzenbaz" ve "zorba" bir şey olduğuna çarpıcı bir örnek oldu. 1981 Bankerlik olayında, "sahte birer soygun şirketi" olan bankerler, halkın toplam 300 Milyonluk tasarrufunu yok edip götürdü. 12 Eylül askeri-faşist darbesinin hem nedeni ve hem de hedeflerinden biri olan "tekeli sermayenin ekonomik bunalımının yükünü işçi sınıfı ve emekçi halkın sırtına yükleme..." yönünde faşist cuntanın önemli başarıları sağladığı bütün yönleriyle ortadadır. İşçi sınıfı ve emekçi halkın elinde ve avucunda ne var, ne yoksa zor ve hile ile gasbedilerek, tekellerin emrine verilmiştir. Bu amaçla, ve ayrıca tekelci devlet kapitalizminin yaratılmaya çalışıldığı bu süreçte; devlet, baştan aşağı tüm kurum ve kuruluşlarıyla tekelci burjuvazinin eksik ve aksaksız bir egemenlik, baskı ve sömür aracı haline getirilmeye çalışılıyor. Ve

şüphesiz, tekelci burjuvazi bu yöndeki tasarruflarına devam edecektir.

Genel planda ise, hangi yönden bakılırsa bakılsın, Türkiye'nin ekonomik durumu ürkütücü bir manzara arz etmektedir. İşsizlik çığ gibi büyümüş ve büyümeye devam etmektedir. Bu gün, en iyimser rakamlarla Türkiye'de en az 6 Milyonun üzerinde işsiz vardır. Yani Türkiye'de mevcut durumda nüfusun 1/9'u işsizdir. İşçi, memur ve diğer dar gelirli diğer toplumsal kesimler mutlak bir yoksullaşmanın eşiğindedirler. Bu kesimler, Türkiye'nin bu günkü standartlarında, ekonomik yaşamı olanaksız kılan bir yaşam düzeyine terkedilmişlerdir. MG'nin çeşitli sınıf ve tabakalar arasındaki dağılımı korkunç düzeyde bir dengesizlik içinde seyretmektedir. Örneğin, MG'den aldığı pay oranında tüketimde bulunan memur kesiminin, toplam tüketim içindeki payı ancak % 12,3 oranındadır. Şehirci alanda işçi, memur, küçük esnaf ve serbest meslek sahipleri, kırsal alanda küçük ve orta Köylü üreticileri sosyal ve kültürel yaşamın dışına düşmüştür. Bu sınıf ve katmanlar, salt olarak kendi "fiziksel yaşamlarının" devamı çabasındadırlar.

Toplumdaki ekonomik çöküntü, beraberinde toplumsal olarak ahlaki ve moral çöküntüsünü de (dejenrasyon) getirmektedir. Hırsızlık, cinayet, fuhuş, kalpazanlık, rüşvet, çeşitli beden ve ruh hastalıkları toplumda yaygın bir gelişme göstermektedir.

Faşist cunta, üç yıllık iktidarı altında, zaten ağır bir ekonomik baskı ve sömürü altında olan işçi sınıfı ve emekçi kesimleri halkın deyimiyle adeta "soyup soğana çevirdi". Fakat tekelci burjuvazinin bunalımına yine de bir çözüm getiremedi. Üretim düşüklüğü, pazar darlığı, finansman yokluğu ve hepisinden önemli, tekeller arası gittikçe şiddetlenen rekabetten dolayı tekel gruplarına bağlı birçok holding iflas ve tasfiye ile karşı karşıyadır. Ekonomide yıllarca uygulanan "ithal ikame" modeli yerine, "ihracat" modelini geçirme çabaları, tekelci burjuvazinin kar ve ka-

zanç hirsını daha da arttırmış, Türk tekelci kapitalizminin "dışa açılma" iştahını ise son derece kabartmıştır. Fakat, tekelci burjuvazi, ne ekonomik bunalımdan kurtuldu ve ne de dışa açılmayı başarabildi. Kuşkusuz, Türk tekelci burjuvazisi ne ekonomik bunalımdan kurtulabilir ve ne de dışa açılma emellerini gerçekleştirebilir.

Türkiye, işbirlikçi-tekelci sermayenin egemen olduğu emperyalizme bağımlı bir ülkedir. Kendi özgül çelişkileri dışında, kapitalist sistemin bütün çelişki ve çözümsüzlükleri onda mevcuttur. Ve emperyalizmin içine düştüğü bunalımlardan doğrudan ve daha fazlasıyla etkilenmektedir. İşbirlikçi ve çarpık bir temelde geliştiği için de, Türk tekelci kapitalizminin çelişki ve çözümsüzlükleri daha çoktur. Dolayısıyla, Türkiye kapitalist sistem içinde olduğu sürece, ekonomik olarak kurtulamaz. İşçi sınıfı ve emekçi halk ekonomik sömürü ve baskıdan korunamaz. Tek kurtuluş yolu, devrim yoluyla burjuvazinin iktidarına son vermek, o'nun devletini baştan aşağı zorla dağıtmak ve her türlü ekonomik baskı ve sömürünün kaynağı olan kapitalizmi kökünden yok etmektir.

SIYASİ DURUM, DEVLET VE TOPLUMUN REORGANİZASYONU:

Üç yıllık faşist cunta iktidarı altında devlet ve toplum katlarında önemli gelişmeler yaşanmış, büyük değişikliklere gidilmiştir.

Faşist darbe ile birlikte, 1961 Anayasası yürürlükten kaldırıldı. Meclis kapatıldı, siyasi partiler yasaklandı, burjuva devletinin özerk ve nisbi demokratik kurum ve kuruluşları, ya lağvedildi, ya da işlemez bir hale getirildi. Tüm demokratik kuruluşlarla (sendikalar, dernekler, birlikler vb) çeşitli toplumsal baskı gruplarının örgütlenmeleri dağıtılarak, yeniden örgütlenmeleri yasaklandı. Devletin her kademedeki kurum ve kuruluşlarında aşamalı bir faşistleştirme programı uygulanmaya konuldu. Devletin yasama, yürütme, kollama ve diğer fonksiyonları merkezileştirilerek, her şey beş kişilik MGK denilen faşist ge-

neraller çetesinin eline verildi. Bu gün, bu ve benzeri uygulama ve faaliyetlere hızla devam edilmektedir.

Faşist cunta, bu üç yıl içinde MGK, Danışma meclisi ve diğer yasama organları aracılığıyla 700'e yakın anti-demokratik nitelikte kanun, kanun gücünde kararname ve çeşitli yönetmelikler çıkardı. Faşist cunta, daha ilk bir yıllık iktidarında toplam 273 anti-demokratik nitelikte yasa çıkardı. Bunların büyük çoğunluğu faşizmin yerleştirilmesine hizmet eden devletin yapısına ilişkin yasalardır. Bu güne kadar çıkarılan kanun, kanun gücünde kararname, yönetmelik tüzük vb. de, çoğunlukla adım adım faşistleştirme programının uygulanması ve generaller faşizmine yasal ve hukuki bir görünüm kazandırılmasından başka bir şey değildir.

KÜRDİSTAN'DA DURUM:

"AYRI DÜŞÜNENLERLE AYRILIKÇILARI BİRBİRİNDEN AYIRACAGIZ"

Yüzyıllardır Kürdistan'da uygulanan sömürgeci baskı ve zulme 12 Eylül 1980 askeri-faşist darbesinden bu yana katmerli bir faşist baskı, zulüm ve zorbalık da eklendi. Sömürgeci-faşist baskılar, zulüm ve zorbalık sınır tanımaz boyutlar kazandı. Bu gün, Kürt halkına karşı uygulanan sömürgeci-faşist baskılar açık katliamcı bir politikaya dönüşmüştür. Tarihte sömürgeci güçler, sömürgeleri olan Kürdistan'a ve Kürt halkına karşı daima özel bir politika gütmüşlerdir. Bu gün de, aynı politika, bu kez faşizmle bütüleştirilerek sürdürülmektedir.

Faşist cunta, Kürt halkını kendisi için baş düşman olarak ilan etmiştir. Bu nedenle de, Kürt ve Kürdistan sorunu, öncelikle halledilmesi gereken sorunların başına konulmuştur. Faşist cuntanın elebaşları her fırsatta bunu açıkça belirtmekten geri kalmamışlardır. Örneğin, Kenan Evren 19 Ekim 1981 tarihli "Der Spiegel" dergisine verdiği demeçte şunları söylüyordu: "Kürtler Osmanlı İmparatorluğunda ve Atatürk zamanında da birçok kez başkaldırdılar. Biz şeytani bir planla karşı karşıyayız. Türkiye Cum-

huriyeti ne zaman zayıf düşerse, Kürtler başkaldırıyor. Türkiye dış güçlerce bölünmek isteniyor...." ve devamla "Kürtler vardır. Fakat onların ülkeyi parçalamalarına fırsat vermeyeceğiz. Bizden hiçbir şey alamazlar. Bu meselenin kökünü kazımak için, elimizden gelen her şeyi yapacağız."

Faşist cuntanın iki no'lu generallerinden olan Haydar Saltuk ta, 30.10.1981 tarihli Cumhuriyet gazetesinde çıkan demecinde, "Askeri darbenin yapılmasındaki asıl amaç bölücülüğü yok etmektir" diyordu.

Faşist cuntanın kukla Başbakanı Bülent Ulusu, "Vatan bölücülerine karşı ordumuz bütün gücüyle savaşacak ve onları ezecektir" derken, (8.11.1981, Cumhuriyet Gazetesi) cuntanın ileri gelen sözcülerinden biri de, "Ayrı düşünenlerle, ayrılıkçıları birbirinden ayıracağız" diyordu. (15.9.1981, BBC)

Askeri-faşist darbeden hemen sonra, Konya'da bulunan 2. Ordu Kürdistan'a sevk edilerek, Malatya'ya yerleştirildi. Böylece Türk askerlerinin Kürdistan'daki sayıları, tüm ordu birliklerinin hemen hemen 4/3'ne ulaştı. Buradaki orduya yeni tank, top, uçak, helikopter, modern zırhlı araç-gereç vs. gönderilerek yeniden donatıldı. Böylece, Kürdistan adeta yeniden işgal altına alındı. Yasayla, Irak ve Suriye hudutlarında sınıra paralel 10-20 km'lik bir şerit yasak bölge olarak ilan edildi. Buralarda her şey izin ve karneye bağlandı.

Bu güne kadar Kürdistan'da 12 askeri tatbikat yapıldı. Bu tatbikatlarda, çoğu zaman düşman güçler Kürt ulusal giysileri içinde temsil edildi, tatbikatların yapıldığı bölgelerde düşman güçlere örnek olarak yerleşik halk (Kürt köylüleri) gösterildi ve askeri manevralar buna göre yapıldı. Tatbikatlarda çeşitli yeni silahlar denendi, napalm bombalarıyla diğer bazı kimyasal silahlar kullanıldı. ABD'nin Orta Doğu bölgesi için özel olarak geliştirdiği "Çevik kuvvetler" ile NATO'ya bağlı bazı güçler, bölgede muhtemel gelişmelere karşı hazırlanmak amacıyla bazı özel tatbikatlarda bulundu, Türk ordusuyla da bazı ortak tatbikatlar düzenlendi.

Yüzlerce Kürt köyü boşaltıldı. Bazı köylüler yerlerinden alınıp, başka bölgelere nakledildiler. Kürdistan'ın birçok bölgesinden insanlar/aileler batı'ya sürgüne gönderildi, "mecburi iskana" tabi tutuldu.

Yeni yasalarla, Kürdistan'da Kürtçe konuşmak, yazmak, Kürtçe müzik dinlemek, Kürt ulusal varlığını dile getiren her şey yasaklandı. Bu yasaklar, yeni sömürgeci-faşist yasaların çıkarıldığı Danışma Meclisi tarafından bir Anayasa maddesi haline getirildi. Birçok bölgede Kürt ulusal giysilerinin giyilmesi yasaklandı, giyenler işkence ve ceza gördü. Halk baskıyla Türkçe konuşmaya zorlandı, konuşamayanlar baskı ve zulme uğradı. Geçen üç yıl içinde komando baskılarına, askeri operasyonlara sahne olmayan köy kalmadı. Silah aramaları adı altında köyler basıldı, köylünün hayvanlarına el konuldu. Can ve mal güvenliği için iktidarı aldığını söyleyen faşist cunta, kolluk kuvvetlerinin zor, tehdit ve baskısıyla orduya yardım adı altında halkın malına, mülküne el koydu.

Faşist cunta, kuzey- Kürdistan'da yaptıklarıyla da yetinmeyerek, Kürdistan'ın diğer parçalarındaki Kürt halkına karşı da yoğun bir saldırıya geçti. 25 Mayıs 1983'te faşist cuntanın militarist güçleri, uçakların desteğinde güney-Kürdistan parçasındaki halkımıza ve o'nun peşmerge güçlerine karşı topyekün bir saldırıya geçti. Ancak, faşist cunta bu saldırısında istediğini elde edemedi ve amacına ulaşamadı. Peşmerge güçlerinin kararlı direnişleri ve uluslararası kamuoyunun tepkisi karşısında kayıplar vererek, geri çekilmek zorunda kaldı. Bu, 12 Eylül 1980'den bu yana faşist cuntanın devrimci güçlerden yediği ilk ağır darbe oldu.

Bu eylemle, faşist cuntanın savacı ve ilhakçı karakteri tam olarak açığa çıktı. Halklara karşı güttüğü düşmanlık politikası ve özellikle de, Kürt halkının Ulusal-demokratik hareketine karşı duyduğu tahammülsüzlüğü, korkusu hiç bir suretle gizlenemez bir düzeye çıktı.

Hiç şüphesiz, geçen bu üç yıl içinde Kürdistan Ulusal-demokratik mücadelesi büyük yaralar aldı, Ulusal-demokratik örgütler büyük darbeler yedi. Kürdistan'da son 20 yıllık bir birikimin ürünleri olan yüzlerce kadronun imhasına gidildi. Onbinleri bulan Kürdistan'lı yurtsever-demokrat ve sosyalist tutuklandı, işkencehane ve zindanlardan geçti. Bu gün onbinleri bulan yurtsever, demokrat ve sosyalist faşist cuntanın zindanlarında onur mücadelesi vermektedir. Onlarca yiğit militan içerde katledildi, yüzlercesi idam hükmü giydi ve idam edilmeyi bekliyor. Kısacası; 12 Eylül'den bu yana Kürdistan halkı bir kez daha tarihinin en karanlık dönemlerinden birini yaşıyor.

Şüphesiz, sömürgeci güçlerin Kürt halkına karşı kin ve düşmanlıkları tarihi olduğu kadar, korku ve çaresizliklerinin de tarihidir. Bu gün de, tüm sömürgeci güçlerin, özellikle de faşist cuntanın, en büyük düşmanı Kürt halkı olduğu gibi, en büyük korku ve çaresizlikleri de Kürt halkı ve o'nun her şeye rağmen gelişen Ulusal-demokratik mücadelesidir. Faşist cuntanın tüm çabalarına rağmen, Kürdistan Ulusal-demokratik mücadelesi devam ediyor, devam edecektir.

12 EYLÜL'DEN BU YANA VE BAZI GELİŞMELER:

Faşizmin iktidarı altında geçen üç yıl, halklarımızın yaşamında onarılması zor gedikler açtı. Devrimci hareketin bir dönem boyu dişe-diş bir mücadele sonucu elde ettiği mevzileri birer birer götürdü. Devrimci-demokratik güçler çok ağır darbeler yedi. Açık yüreklilikle söylemek gerekirse, sınıf mücadelesi arenasında bozguna uğradı, ağır bir yenilgi aldı. Geçen üç yıl içinde faşist cunta, devrimci güçlerden, geniş toplumsal muhalefet çevrelerinden ciddi bir karşılık görmedi. Bu gün de hala, faşist diktatörlüğe karşı bir alternatif yaratılabilmemiş değil. Bu yolda işçi sınıfı ve emekçi halka güven verici pratik adımlar da atılamamıştır.

12 Eylül ile birlikte, Türkiye'de yeni bir dönem başladı. Bu dönemde sınıf mücadelesi yeni boyutlar kazandı, yeni bir evreye girdi. Bu yeni dönemin işçi sınıfı ve emekçi halkın tarihinde olağanüstü bir yeri vardır.

Sınıf mücadelesinin genel kurallarını, tarih-toplumsal olayların mantığını kavrayanlar, şunu gayet iyi bilirler: En ağır baskı koşulları altında bile sınıf mücadelesi durdurulamaz, durdurulması da olanaklı değildir. Sınıflar varoldukça, sınıf mücadelesi de var olacaktır. Ancak, sınıf mücadelesinin seyri her zaman düz bir hat izlemez, alçalıp yükselen bir seyr izler.

Şüphesiz, 12 Eylül ile birlikte Türkiye'de sınıf mücadelesi keskin bir dönemeçten geçti. Bu dönemeçte başlayan yeni süreçte, işçi sınıfı emekçi halkın mücadelesi derin bir sessizliğe büründü. Emekçi sınıfların savunucusu durumunda olan politik güçler ağır bir baskı altına alındı. Toplumsal muhalefet susturuldu, toplumsal sınıf ve tabakaların siyasal davranışları kontrol altına alındı ve toplumsal gelişmenin önü zor ve şiddet yoluyla kapatılmaya çalışıldı. Tekelci burjuvazinin dışında kalan sınıf ve tabakalar; sınırları belli ve duvarları faşizmin zor ve şiddet malzemesiyle örülmüş olan bir alanda hareket etmeye zorunlu kılındı.

Ancak, bu durumun geçici olduğu kuşku götürmez bir gerçektir. Toplum, mengenede sıkıştırılmış çelik bir yay gibi gerginleşmektedir. Türkiye ve Kürdistan'da ekonomik, sosyal ve siyasal durum; işçi sınıfı ve geniş emekçi halk yığınları safalarında derinden işleyen bir sınıf-sal kaynaşmanın varlığını, faşist cuntaya karşı geniş bir toplumsal muhalefetin oluşmakta olduğunu ve Kürdistan'da Kürt halkının sömürgeci güçlere karşı biriken kin ve nefretle yoğunlaşmış bir Ulusal-demokratik potansiyelin büyümekte olduğunu gösteriyor. Açık ki, içinde bulunduğumuz süreç, büyük oluşumlara gebe. Zor ve şiddet yoluyla baskı altına alınmış olan devrimci dinamikler, bu süreçte, yeniden

ve fakat yeni boyutlar içinde kendini gösterecektir. Toplumsal muhalefetin yükseleceği, işçi sınıfı ve emekçi halkın ve Kürt ulusunun mücadelesinin kızışacağı, yani genelde sınıf mücadelesinin yeniden alevleneceği, hiç bir teredüte yer bırakmayacak kadar açıktır.

Üç yılın birikimleri bunu göstermektedir. Şüphesiz, bu birikimin kanıtları, kendini doğrudan dışı vuran 12 Eylül öncesinin miting, yürüyüş, direniş, çatışma vb. türünden açık eylemler değildir. Yığınların kendini doğrudan açığa vurmaması tepkisi, kini ve demokratik özlemleridir. Hayatın dayatan maddi koşulları, faşizmin uygulamaları, yığınların iş-ekmek, özgürlük, barış ve demokrasiden yana tepkileridir.

Önemli ve yeni bazı gelişmeler yaşanıyor. Faşist cuntanın içte ve dıştaki bu günkü durumu, bundan üç yıl öncesine kıyaslanmayacak bir noktadadır. Faşist zor ve şiddet yoluyla yaratılan zoraki "toplumsal barış ortamı" geride kalmıştır. Egemen sınıfların ve esas olarak ta tekeli burjuvazinin kendi arasında "Vatanın ve Milletinin birliği ve bütünlüğü", "ezeli ve ebedi Türk devletinin korunması" adına katlandıkları "ulusal uzlaşma" zemininde yeni gedikler açılmaktadır. Tekelci burjuvazi ve bir bütün olarak egemen sınıflar arasındaki rekabet ve çıkar çatışmaları; 12 Eylül sonrasında varılan isteksiz ve zoraki bu uzlaşma ve barışı, üç yılın sonunda tekrar ortadan kaldırmaktadır.

Türkiye ve Kürdistan devrimci hareketi; içinde bulunduğumuz bu süreçte, her alanda (egemen sınıflar cephesinde, işçi sınıfı, Kürt ulusu ve geniş emekçi yığınlar arasında) meydana gelen ve gelecek olan her türlü gelişmeyi ağır bir sorumluluk, titiz bir dikkatle izlemelidir. Sınıflararası güçler dengesini, süreçte ilerici rol oynayan tüm toplumsal güçlerin gizli ve açık her tür istem ve yönelimlerini, somut sosyal ve siyasal gelişmeleri yakından takibetmelidir. Devrimci hareket, aşağıdaki noktalar üzerinde dikkatle durmalı, bu noktalarda mey-

dana gelen gelişmelerden yararlanmasını bilmelidir.

Bu gün artık faşist cuntanın yalan ve demagojiye dayalı propaganda ve ajitasyon malzemesi tükenmiştir. İktidara geldiği gün malzeme olarak kullandığı "can ve mal güvenliği", "ekonomik sorunlara çözüm getirme", "anarşi ve terörü önleme", "ülkenin ve milletin birliği ve bütünlüğünü, devletin güvenliğini sağlama" vb. konularını artık eskisi gibi işleyememektedir. Halk yığınları o'nun gerçek yüzünü, üç yıllık uygulamalarıyla yaşayarak, önemli ölçüde tanımıştır.

Faşist cunta toplumsal dayanaklarını büyük ölçüde kaybetmiştir. Her geçen gün de kaybetmeye devam ediyor. İktidara geldiği gün toplumun önemli bir kesiminin desteğini kazanmıştı. O gün, şu veya bu ölçüde, o'na destek olan çeşitli kesimler, bu gün, tekeli burjuvazinin belli bir kanadı hariç, karşı tavır almışlardır. Bu durumuyula da o; içinde emekçi halktan, dışarıda ilerici dünya kamuoyundan, uluslararası kuruluşlardan, demokratik ülke ve hükümetlerden önemli ölçüde teşhir ve tecrit olmuştur, ve olmaktadır. O'nun iktidar olmasına dolaylı ve dolaysız yollardan göz yuman, yardım eden ve hatta bundan çıkar uman gerici bazı iç ve dış çevreler de, silahın kendilerine yöneldiğini görünce, akılları başlarına gelmiş ve karşı tavır almak zorunda kalmışlardır. Demirel ve arkadaşlarının sert çıkışı ve son günlerde Avrupa'nın çeşitli ülke ve kuruluşlarının bu paraleldeki yeni değerlendirme kararları, özellikle üzerinde durulmaya değer gelişmelerdir. Bu son gelişmelerle, faşist cunta; içte ve dışta önemli bazı siyasi ve ekonomik desteklerden yoksun kalacaktır.

Faşist cuntanın çıkarlarını temsil ettiği ve o'nu bizzat iktidara getiren, işbirlikçi Türk tekeli burjuvazisinin kendi içindeki çelişki ve çatışmaları, cunta yönetimini son derece zor durumda bırakan yeni boyutlar kazanmıştır. Tekeli burjuvazinin önemli bir kesimi, üç yılın sonunda faşist cuntaya karşı

tavir almak zorunda kalırken, faşist cunta da; tekeli burjuvazinin değişik kanatları arasında "uzlaşma sağlama" "denge kurma" ve "belli kesimleri karşıya almama" politikasını sürdürmeyi, tekeli burjuvazi arasındaki çelişkilerin kızışıp derinleşmesi karşısında, tercihini açıktan emperyalist mali sermaye ile bağları daha güçlü olan, onunla daha fazla iç içe geçen ve aynı zamanda, banka sermayesiyle daha çok kaynaşan kesimlerden yana koymuştur. Bu da, o'na şimdiye kadar, şu veya bu ölçüde destek olan tekeli burjuvazinin önemli bir kesiminin desteğini kaybettirmiştir.

Bu gelişme, aynı zamanda "anti-cunta" temelinde geniş bir burjuva muhalefetin varlığını ve bu muhalefetin giderek güçleneceğini göstermektedir. Faşist cunta ise, kendisinin kurdurttuğu ve desteklediği partinin (MDP) iktidara gelmesi için bütün yolları açmaktadır. BTP'nin kapatılması, SODEP'in veto edilmesi, Demirel ile birlikte 16 eski önde gelen politikacının Çanakkale'de zorunlu ikamete tabi tutulması, millet vekilliğine adaylığını koyan partili ve bağımsız üyelerin büyük bir kısmının veto edilmesi vs. eylemler; bir yandan tekeli burjuvazinin iç çelişkilerinin boyutlarını göstermekte, diğer yandan da faşist cuntanın ne kadar tahammülsüz olduğunu ve kesinlikle 6 Kasım'da yapılacak olan seçimle kendi üç yıllık kanlı faşist iktidarını meşrulaştırıp, daha da güçlendirmeyi hedeflediğini ortaya koymaktadır. Burada, gözardı edilmemesi gereken bir nokta daha vardır: Tekeli burjuvazinin kendi iç çelişkileri, beklenmedik daha büyük gelişmeleri gündeme getirebilir.

Zor ve şiddet ile uygulamaya sokulan ekonomik-politika tekeli burjuvazinin dışındaki kesimleri, orta tabakaları ekonomik olarak yıkıma götürmektedir. Sermaye hareketinin yönü, yoğunlaşma ve merkezileşmeye doğru daha da hız kazanmıştır. Ekonomide yıllardır uygulanan "ithal ikame" den iç tüketimin kısıtlanmasına dayanan "ihracat" modeline geçişi zorlayan bir politika güdülmektedir. Bilindiği gibi bu mo-

delde, ancak yüksek rekabet gücü olanlar yaşayabilir. Dolayısıyla, bu modele geçişi zorlayan uygulamalar altında orta tabakalar (esnaf, zanaatkar, küçük üreticiler ve genel olarak köylüler) ekonomik bir çöküntüyle karşı karşıyadır. Bu durum, bu kesimleri faşist cuntaya karşı her geçen gün daha da açık bir tavir almaya götürmektedir. Oysa bu kesimlerin büyük çoğunluğu 12 Eylül askeri-faşist darbesi karşısında ya sessiz kalmış, veya o'na destek olmuşlardır. Küçük ve orta burjuvaziyi iflas ve ekonomik hayattan çekilme sürecine götüren uygulamalar, ekonomik ve sosyal alanda daha şimdiden önemli sonuçlar doğurmuştur. Küçük ve orta burjuvazi iflas edip, yoksullaşmakta, tüm çırpınmalarına rağmen emekçiler saflarına katılanların sayısı her geçen gün biraz daha artmaktadır.

İşbirlikçi Türk tekeli burjuvazisinin dışı açılma arzusu 12 Eylül ile birlikte ve bu süreçte daha da artmıştır. Dış açılma arzusu zorunlu olarak iç pazar ve genel olarak ekonomi üzerinde kesif bir denetimi ve iç tüketimin kısıtlanması gerektirir. Bu süreçte iç pazar sıkı bir denetim altına alınmış, ancak tekeli burjuvazinin dışı açılma arzusu, faşist cunta aracılığıyla uygulanan çeşitli "iktisadi baskının dışındaki baskı biçimleri"ne rağmen hayata geçirilememiştir. İşbirlikçi Türk tekeli burjuvazisinin bu arzusunun hayata geçirilmesi olanaklı da değil zaten. Dolayısıyla tekeli burjuvazinin ekonomik bunalımının çıkış yollarından biri olarak görülen bu yol, şimdiden başarısızlığa uğramıştır bile. Dış satımın önemli bir kesimi savaş halinde olan İran ve Irak'a yapılmaktadır. İran ile Irak arasındaki savaşın son bulması halinde ise, bu ülkelere yapılan dış satım ile transit geçiş ve nakliye gelirleri de büyük bir darbe yiyecektir.

Şüphesiz, içinde bulunduğumuz süreçte işbirlikçi Türk tekeli burjuvazisinin ekonomik bunalımı daha da derinleşecektir. Faşist cuntanın kuvvet ve zor yoluyla hayata geçirmek istediği veya geçireceği yeni hiçbir ekonomik politi-

ka/model o'nu bu bunalımdan kurtaramaz.

İÇİNDE BULUNDUĞUMUZ SÜREÇ VE DAYATTIKLARI:

İçinde bulunduğumuz bu süreçte Türkiye ve Kürdistan devrimci-demokratik ve sosyalist güçlerinin sorunları çok büyük, görevleri ağırdır. Şüphesiz bu görev ve sorunların hepsi birden ele alınamaz. Hem çözümlemeleri de olanaklı değildir. Bu nedenle, bunları uzun ve kısa dönemli olmak üzere iki dönemde ele almak gerekir. Uzun bir dönem içinde ancak üstesinden gelinebilecek olan görev ve sorunlar, devrimin temel sorunlarıdır. Kısa dönemli olanlar ise, sürecin dayattığı acil, devrimci-demokratik hareketin ertelenmez görev ve sorunlarıdır.

Her şeyden önce, Türkiye ve Kürdistan devrimci hareketlerinin önünde duran ivedi görevlerden biri de, kendilerini gözden geçirmeleri, kendi kendileriyle hesaplaşmalarıdır. Gerçekte 12 Eylül'ün başlattığı yeni süreç, bir yönüyle de, esas olarak böyle bir süreçtir. Ancak, buna daha bilinçli bir anlam kazandırılmalıdır; ve devrimci hareketin kendini soğukkanlılıkla gözden geçirdiği ve pek doğal olarak kendini yenileyeceği bir süreç olarak görülmelidir. Geçmiş hatalardan dersler çıkartılarak, bu süreç geleceğe her bakımdan bir hazırlanma dönemi olarak görülmelidir. İçinde bulunduğumuz bu süreçte; her hareket, geçmişle ilgili bir yargıya varma, bu günkü durumunu sağlıklı bir değerlendirmeden geçirme ve gelecek ile ilgili yeni kararlar alma şansına sahiptir.

Kuşkusuz, içinde bulunduğumuz bu süreç ve hatta bu günler, bir derlenme, toparlanma ve yeniden örgütlenme dönemidir, böyle olmalıdır. 12 Eylül'den bu yana ve bu gün de hala genel olarak devrimci hareket toparlanabilmiş değildir. 12 Eylül öncesinin siyasi çizgilerini silememiş, o manzarayı aşamamıştır. Günü birlik politika, dağınıklık, sekterlik, kof bir ajitasyon, işçi sınıfı ve emekçi halktan kopuk soyut bir entelektüel kalabalık ve üstüne üstlük, geçmişin hata ve ek-

sikliklerine sünger çekme vb... devam ediyor.

Ayrıca, devrimci hareket saflarında ağır bir yenilginin verdiği bir yılgınlık vardır. Kadrolardaki yılgınlık ve pasifizmin önü alınamamıştır, kadrolar har geçen gün tükeniyor! Pratikte somut hedeflere yöneltilen mediklerinden, çeşitli düzeylerdeki kadrolar arasında umutsuz düşünceler şekilleniyor. Her hareket kadrolarına ancak kendi dar grup sınırları içinde ve kapasitesi oranında somut hedefler sunabilmektedir. Bunun yetmezliği ise ortadadır. Bu durumla birlikte, sürecin ağırlığı ve bunalımlı özelliği birçok yeni sarmaya kaynaklık ediyor, garip teorilerin üremesine yol açıyor. Yeni hastalıkların boy vermesine uygun bir ortam hazırlıyor. Her şeyden önce, devrimci hareketten bir kopma, örgütsel yapıları uzaklaşma, bireysellik vb. olumsuzluklar aneden oluyor.

Bir de 12 Eylül ile başlayan zor ve aynı zamanda gerçek bir sınav dönemi olan, yığılmanın, kararlılığın kısacası devrimciliğin pratikte kanıtlandığı bir dönem olması gereken bu günlerde; devrime sırt çeviren bir zamanlarının önderlerinin (!..) durumu vardır ki, bu kadroların moral dayanaklarını dinamitleyen, yığınlarda umut kırıklıklarına yol açan, faşizmin ağır darbelerinden daha da yıkıcı olan bir durumdur. Şüphesiz sosyalistler, bu sürecin doğal bir sınanma ve eleme olduğunu bilirler. Fakat bunları yığınlara, militanlara kavratmak pek kolay olmuyor.

12 Eylül ile birlikte girilen siyasal ve toplumsal durgunluk dönemi, yavaş yavaş bir hareketliliğe dönüşmektedir. Devrimci hareketin objektif koşullarında bir canlanma vardır, ancak subjektif koşullar hala yerinde sayıyor. Görev, subjektif koşulları hızlandırmaktır, siyasi çalışmayı yaygınlaştırmaktır, örgütlenmektir. Göstermelik te olsa, yeni bir seçim dönemine girilmesi ve siyasi parti faaliyetlerine izin verilmesi vb. etkenler, faşist cuntanın iradesine rağmen yeni bir siyasi ortam getirecektir.

Derlenmek, toparlanmak ve yeni-

den örgütlenmek için olanaklar artıyor. Çünkü, yığınlar arasında yeni çalışmanın olanakları artıyor. Bu, özellikle önemli bir noktadır. Emekçi halk yığınları devrimci hareketten, öncü güçlerden bir beklenti içerisinde. Bu beklentiler boş çıkartılmamalıdır. Mutlaka somut hedefler gösterilmeli, yeni alternatifler sunulmalıdır. Çalışma olanakları olan her yere uzanmak, gericilik yıllarının olanaklı yeni çalışma biçimlerini geliştirmek ve de alanları doldurmak gerekir. En önemlisi de her şeyden önce, işçi sınıfına ve emekçi halka yönelmek, onları temel almak gerekir.

Bir kere Türkiye'de; bu güne kadar, devrimci hareketin bir türlü kurtulamadığı "herşeyi kendisinde gören ve herşeyi kendisiyle birlikte başlatan küçük burjuva devrimciliği" kesinlikle son bulmalıdır. Açıktır ki, 12 Eylül'de, aslında yenilgiye uğrayan "küçük burjuvazinin herşeyi kendisinde gören ve herşeyi kendisiyle başlatan" devrim anlayışdır, küçük burjuva devrimciliğidir. Yoksa, işçi sınıfına dayalı bilimsel sosyalist hareket değildir.

Diğer taraftan, sürecin dayattığı acil görevler de vardır. Şüphesiz, bu görevler, bir an olsun bile savsaklanmamalıdır, herhangi bir ön koşula bağlanmamalıdır. Örneğin faşizme karşı mücadele; sosyalist, demokrat, yurtsever, anti-faşist ve hatta insani değerlerden yana olan özgürlük ve barışsever insanların, örgütlerin vazgeçilmez, ertelenmez ve her geçen gün kendini biraz daha dayatan acil bir görevdir. Bu kadar acil bir görev ortadayken, geçen üç yıllık zaman zarfında bu yolda hala ciddi bir adımın atılmaması, devrimci-demokratik güçlerin en büyük zaafırlarındandır. Çok şeyler yazıldı, söylendi. Hala da çok şey yazılıyor ve söyleniyor. Elbette yazılması ve söylenmesi de gerekir. Fakat esas olan, söylenenler, yazılıp çizilenler değil, pratikte işçi sınıfı ve emekçi halka güven verici adımlar atmaktır. Doğru olanı söylemek yetmez, asıl olan, olanları pratiğe geçirmektir. Bir kez daha şunu belirtmekte yarar vardır: "...ileriye atılmış her adım, her gerçek hareket, onlarca programdan daha

önemlidir". (Marks)

Faşizme karşı mücadelenin zorunluluğu her geçen gün kendini dayattığı gibi, somut olarak Türkiye'de sömürgeci, askeri-faşist diktatörlüğe karşı mücadelenin nesnel koşulları içeride ve dışarda (Türkiye sathında ve Uluslararası alanda) gitikçe daha da olgunlaşmaktadır. Nesnel koşulların yanında, yavaş ta olsa öznel koşullarda da olumlu bazı gelişmeler vardır. Faşizme karşı birlikte mücadele istemlerinin güçlenmesi, birlik platformu ve program tartışmalarının yoğunluk kazanması ve nihayet Türkiye'de kimi siyasi güçlerin, üzerinden üç yıl geçtikten sonra da olsa, mevcut devlet erkini faşist olarak görmeleri vb. etkenler, öznel koşulları olumlu yönde geliştiren etkenlerdir. Şimdi diğer bazı siyasi güçlerin de mevcut devlet erki ile ilgili tespitlerini gözden geçirmeleri gerekir. Faşist diktatörlüğün dördüncü yılına girdiği ve geçen üç yılın bir değerlendirmesini yaptığımız bu günlerde, bu da bir görevdir. Bir kere tükürdüğünü yalamak istemeyenler dışında, siyasette inatçılık, o'nu yapan siyasi güçlere felaket getirir şüphesiz.

Faşist diktatörlüğün kanlı zulmü altında, dördüncü yıla ayak bastığımız bu günlerde, acil görev; merkezinde devrimci-demokratik güçlerin yer aldığı, bütün muhalefet güçlerini faşizme karşı ortak bir mücadele platformunda biraraya getirmektir. Bu görev ise, en başta sosyalistlere, devrimci-demokratik güçlere düşüyor. "Siyasal özgürlüğün ve sınıf savaşımının büyük sorunlarını, son tahlilde, ancak kuvvet çözümleri, ve bu kuvveti hazırlamak ve örgütlendirmek ve bu kuvveti sadece savunmada değil, saldırıda etkin olarak kullanmak işi de bize düşmektedir". (Lenin, Demokratik devrimde Sosyal Demokrasinin iki Taktiği, Sol Yayınları, Say. 24)

Sosyalistler, devrimci-demokratik güçler, bu tarihsel görevi yerine getiremezse; uzak olmayan bir gelecekte, burjuvazinin bir kez daha yığınların muhalefetini nasıl kendi iktidarı için basamak yaptığını göreceğiz. O zaman da, "at'ı alan Üsküdar'ı geçmiş" olacak. Siyasal körlük içinde olmayan her güç, bu günden bu tehlikenin kapıya dayandığını gayet rahat görebilir.

Geçtiğimiz günlerde FKBC'nin çağrısı üzerine, Türkiye ve Kürdistan'lı devrimci siyasi hareket, örgüt ve partiler arasında ortak bir toplantı düzenlenmiştir.

Çeşitli konuların görüşüldüğü bu toplantıda, örgütler şu gündem noktaları üzerinde tartışmışlardır:

- 1- Türkiye'deki gelişmeler ve bunların değerlendirilmesi.
- 2- Birlik sorununun nasıl ele alınması gerektiği üzerine tartışma.
- a- Bu güne kadarki çabaların genel bir değerlendirilmesi.
- b- Bundan sonraki sürecin nasıl ele alınması gerektiği üzerine görüşler.
- 3- "6 Kasım seçimleri" ile ilgili olarak ortak bir tavır belirlenmesi sorunu.

Gündem maddelerinden de anlaşılacağı gibi, toplantıda ağırlıklı olarak birlik sorunları üzerine görüşler belirtilmiştir. Kuşkusuz, Türkiye ve Kürdistan Sol hareketinin böylesi bir toplantıda tüm sorunlarını çözüp, birlik meselesini de halledeceği beklenemezdi. Ancak, atılan bu ilk adımın birlik doğrultusunda olumlu bir başlangıç olduğunu da vurgulamak gerekir. Nitekim, toplantıya katılan örgütler; birlik çalışmalarını daha ileri bir düzeye çıkarmak için, Devrimci Yol, K.U.K ve TSİP temsilcilerinden oluşan bir İrtibat Komitesi tespit etmiştir.

Toplantı sonunda kamuoyuna yapılan açıklamayı, NİŞTIMAN'da yayınlamayı gerekli gördük.

REDAKSİYON

Bugün ülkemizde askeri faşist bir diktatörlük hüküm sürmektedir. Halklarımızın en temel hak ve özgürlükleri gaspedilmiş, insanca yaşama koşulları ortadan kaldırılmıştır. İşkence ve terör günlük yaşamın ayrılmaz bir parçası haline gelmiştir.

"Demokrasiye geçiş" adı altında, generaller faşizmi geliştirmeye ve oturtmaya çalışmaktadırlar ve bölgede savaş hazırlığı içindedirler. Kürt Ulusu'na yönelik imha planları yapılmaktadır.

Bizler, aşağıda imzaları bulunan örgütler aramızdaki temel ayrılıkların bilincinde olarak faşist cuntaya karşı üzerinde anlaşacağımız somut hedefler doğrultusunda güçlerimizin ortak seferber edilmesi gerektiğine inanıyoruz.

Başta en geniş siyasi hak ve özgürlüklerimiz olmak üzere idam, işkence ve katliamlara karşı daha iyi yaşam koşulları uğruna mücadeleyi kaçınılmaz bir görev bilmekteyiz. Özellikle özgürlük ve bağımsızlık uğruna savaşan Kürt Ulusuna yönelik baskı ve katliamlara ve bölgedeki savaş kıskırtıcılığına karşı çıkmayı önemli bir görev olarak görmekteyiz.

Bugün cuntanın çeşitli uygulamalarına karşı (idam, işkence vs.) gündeme gelen somut talepler doğrultusunda belli eylemlerin organize edilme ve bu eylemler doğrultusunda gerekli koordinasyonun yapılması tüm grupların ortak istemidir.

Temel birlik anlayışlarından ayrı olarak ve bu konuda geliştirilecek çabaların dışında kendi aramızda belli aralarla toplantılar yapmayı, bu toplantılarda cuntaya karşı yapılabilecek somut işleri konuşmayı ve tartışmayı, tek tek eylemlerde ortak tavır almayı doğru buluyoruz. Bu nedenle tüm örgütler arası oluşturulan koordinasyona ve düzenlenebilecek eylemlerle tüm diğer devrimci, demokratik güçlerin katılmasını istiyoruz. Bu amaçla örgütler arası irtibat sağlamak, gündeme gelecek somut sorunlar konusunda eylem birliklerini düzenlemek için bir geçici irtibat komitesi oluşturulmuştur. Oluşturulan geçici irtibat komitesi, hayata geçirilmesi, planlanacak eylemlerin ve sorunların gündeme gelmesiyle işlerlik kazanacaktır. Bu nedenle gündeme gelecek eylemlerin çerçevesini çizme, prensiplerini belirlemenin organı değildir.

Yapılan toplantıda ortaya çıkan farklı temel eğilimler doğrultusunda kalıcı ve uzun vadeli bir birliktelik yaratma çabaları ise sürecektir.

Bu nedenle toplantıya katılan örgütler tarihi sonra bildirilmek üzere tüm örgütleri birlik sorunlarını görüşmeye (cephe, güç ve eylem birliği) ve faşist diktatörlüğe karşı yapılacak somut işleri tartışmaya çağırmaktadırlar.

Devrimci Yol, Emekğin Birliği, Emekçi, İşçinin Sesi, KAWA, K.U.K, MAYIS, PKK, SVP, THKP-C Acilciler, THKP-C-HDÖ Yurt Dışı, TKEP, TKP(B), TKP/ML, TKSP, TSİP.

Not: Rızgari hazırlanan metne katılmamaktadır. Fakat eylemlere katılacaktır. TİP gözlemci olarak katılmıştır.

DI BIN DESTÊ CUNTA FAŞÎST Û KOLONYALÎST DE SÊ SAL BUHURÎ!

Cunta faşîst û kolonyalist sala 1983 û 12 Îlonê gelên me yên hêja û belangaz xist bin destê xwe. Ji ser hovîtiya cunta faşîst 3 sal buhurî. Wî, di nava wê sê (3) salan de, Millete Kurd û gelê Kurdistanê, karker û gelên Tîrkiye bi zordestî û bi barbariya xwe henciqand.

Kolonyalistên faşîst, ne tenê bi serê xwe wê zulme dike. Bi destura emperyalîzma Amerîka (û bi alîkariya emperyalîzma cîhanê) û kevneperestên rojhilata navîn wê zulmê, zordariye, kedxwarî û hovîtiye dike. Û em wî baş dizanîn ku, kolonyalistên kedxwar, ger ji Amerîka û yên kevneperestên rojhilata navîn alîkarî nestîne, nikare tu tiştêkî bike. Lê, em dîsa baş dizanîn ku, cunta faşîst û xwînmêj û yên wekê wî, ji yana wan li ser piştê emperyalîzm, kevneperestiyê û kedxwarîye ye.

Di wî salên dawîyê ê sedsala 20 tan kifş bûye û ronahî dike ku, faşîzm û kolonyalîzm, di bigehiya wî de (li cîhanê) emperyalîzma Amerîka heye. Ji ber ku, emperyalîzma Amerîka, di şerê emperyalîzma cîhanê duemîn vir de serkîşiya emperyalîzma cîhanê dikîşîne.

Sîstema emperyalîzmê, di dawîya sedsala (19) nozdan de xwe nîşan da. Sîstem bûyîna emperyalîzma cîhanê, li ser zordariyê hat avakirin. Li ser rekabet û xwînmêtinê gihîşt. Ew welatan û wan canan bigre bîn destê xwe. Ser û bîrê wan welatan bixwe.

Bê gûman sîstem bi xwe jî, di nava xwe de ne yeke û zordariya xwe di hundirê xwe de jî didomîne. Di nava sîstema emperyalîzm de qanun ewe ku, kî bi hêz be, kî bi tevger be, kî betir xwedî rewşxw xurt be, ger ew bi serkeve. Bi serî be serkeşiyê. Bi vî hovîtiya xwe cîhanê du cara xîst nava agir.

Di vî agirê ku, emperyalîzm pêxist, bi deh (10) mîlyonan meriv hatin kuştin. Bi deh (10) mîlyonan jî seqet man. Bajar û gund bi axê ve bûn yek. Ekonomîya welatan belav bû. Welatên delal xirabe bûn û bi trîlyonan zirar li wan welatan ket. Bi kurtî, ji bo canan mirinî, xela û nexweşî, ji bo lepîk (mistik) burjuvaziyê xwînmêt, kar û jiyanek xweş hat avakirin.

Lê dîsa jî emperyalîzm bi ser neket. Gelek gav bi şunda avêt. Di şerê cîhanê yekemîn de, sîstemek nû-sîstema sosyalîzmê-li sovyatîstanê hate avakirin. Şerê duemîn, ev sîstema bi hêztir kir. Bi alîkariya sîstema nû, hêzên pêşverû û milletên bindest şiyar bûn û têkoşîna rizgarî û azadiyê de xurttir kirin. Cîh bi cîh pêş ve çûn û bi ser ketin.

Emperyalîzmê cîhanê-bi taybetî emperyalîzma Amerîka-îro, bi piranî giraniya xwe daye ser rojhilata navîn. Piştê çûyîna şahê faşîst li Îranê û rewşa ku li îstanê diyar bû, di rojhilata navîn de gelek tişt hatin guhartin. Di wî guhartinê de bi piranî Amerîka zirar dît. Lê Amerîka vala nesekînî û bêtîrîn xwe da ser rojhilata navîn bi şerê Îran û Iraqê de-ev şerê 3 sale ku tê domkirin- rolê mezin list. Li Tîrkiye cunta faşîst, kolonyalîst û xwînmêj parast. Bi destên siyonîstên Îsrailê, kevneperestên eraba kişand ba xwe-û erîşe nû bir ser gelê Filistînê.

Di wî sala buhurî, bi destura Amerîka û bi hevalbendiya kevneperestên rojhilata navîn Îsrail, bi tank, top û balafirê xwe-balafirê ku jê xwîn û agir dîbarîn- ket nava Lubnanê. Hovîtiya ku Îsrail li Lubnanê kir û yê ku hîn dike, bila wer bê zanîn ku, ji bo Îsrail bo kevneperestên rojhilata navîn, bo emperyalîzma cîhanê-bi taybetî Amerîka û ji bo cunta faşîst û kedxwar gelek bi kare.

Bi destura Amerîka, cunta faşîst û xwînmêt ji 12 Îlonê 1980 vir de, 100 (sed) hezar bêtir insananê welatperaz û şoreşger xist zindanan. Ev insananê hêja û delal di îşkencehanan de derbaz kur. Bi sedan şoreşger, di bin îşkence van cellatan da hatin kuştin. Bi hezaran jine me yên delal û bi hezaran zarokê me yên ku ji wan hêvî tên kirin, sêwî man. Bi hezaran insananê me yên xizan, neçar û belangaz ji Kurdistanê û ji erdê xwe, ji mal û axa xwe dan koç kirin. Gundên Kurdistanê bakûr (Tîrkiye) li ser heta Suriye û Iraqê ne, ew gundana xwestin bi carê de bidin vala kirin. Cîh û cîh ev xwestina xwe bi kar anîn. Bi berayî 10-20 km ev erden delal ji gelê me yê feqîr û belangaz re bû qedexe.

Cuntayê mîlîtar û xwînmêj, li gundê Kurdistanê, xort, kal, jin û zarok bi carkê de xist bin destê eskerê hov. Gelê me yê neçar, her roj di bin dipçîkên cenderme yên xwînxwaran de tên helisandin. Destê xwe yên qirêj bi zorê didin ser canê jinê me yên teze. Bi dehan (10) şoreşger û gundiyan belengaz, bi destê van xwînrêjan hatin kuştin. Bi sungiyên xwîn û agir dîbarî, jinên me yên dû canî û zarokên me yên delal, ji jîna xwe bûn. Û hin jî ev barbariya berdwame. Kolonyalistên dest-xwîn, ji sê parçan eskerê faşîst xist Kurdistanê. Û bi van eskeran, erîşe teze birin ser gelê me.

Cunta xwînmêj, li Tîrkiye tu kurumek û rexistînek demokratîk nehişt. Parlemantoyê girt û hemî partî qedexe kir. Sendîka (Komele karkera) yên pêşverû DİSK bi carê de dest da ser û xebata wî qedexe kir. Serok û mîltanên sendîkayê avêtin zindana. Ji wan insananê pêşketî û hêja 52 kesên re cezayê darvaxistîne tê xwestin. Lê sendîka xwe-froj TÜRK-İŞ tiştê pê nehat û xizmetkariyê bo cunta îro jî bi reziliyek qirêj pêk tîne. Rojnamiyên pêşverû hemû hatin qedexe kirin û rojnamiyanên pêşverû û şoreşger hatin girtin, ketin girîngeha û ketin destê cellatên xwaran.

Însanê şoreşger û hêja, li kûçan, li gundan û li bajaran bi sedan (100) hatin kuştin. Ji çil (40) kesi bêtir şoreşger û welatperez hatin darvakirin û bi hezaran însanê şoreşger û welatperez li ber dar-xistine dane seknandin..

Bajarê Tirkîye û Kurdistanê de hemû dikan, ticaretxana û cih-cih xani hirab kirin, hilweşandin. Ji wî ra jî ev sebaba redan "yeşil saha yapacağız" !- emê li bajaran şinayî çêkin- ! Bi hezaran însanê me yên feqir, belengaz û welatperez bi vî hawî jî li erdê hiştin. Birçî û neçar kirin.

12 Îlonê vir de ekonomîya Tirkîye bêtir xirabtir bû. Gelên Tirkîye û Kurdistanê bi vî ekonomîyê ket rewşek nexweş. Bila wer bê zanin ku, gelê me yên belengaz li ber birçî bûnêye. Politîka ekonomîya Tirkîye bi destê emperyalîzmê û IMF tê çêkirin. Ji ber wî rojên pêş ewê hin xiraptir be. Cuntayê kedxwar, ji bo burjuvaziye mezin deh hezaran însanê feqir û welatperez jî kar avetin. Ev însanên hêja bê tevger hiştin. (Lê axa, şêx û serek eşîrê Kurdistanê-bi taybetî pişgirtî ji wan re kir-re xelat hat belav kirin.

Girtîgehên cuntayê, ji kampê naziya xiraptir. Her roj însanê me yên hêja ji zindanan ten kuştin û ji îşkence tîr derbaz kirin. Bi rojan, bi wan insanan îşkence tîr kirin.

Berî çend mehan li girtîgehên Tirkîye (Istanbul, Ankara) û Kurdistanê (Diyarbakir, Erzurum) diji cunta xwîn-xwar û îşkencewan û ji bo rewşa girtîgeha greva birçî-bûyîne hat danîn. Em bi her awayî pişgiriya van însanê şoreşger û welatperez dikin. Ewê ku cuntayê faşist anî serê gelê Tirkîye û Kurdistanê, ne ev tenê. Bila bê zanin ku, hezar carî bi van e.

Cunta şovenîst, li Kurdistanê zimanê kurdî, cil û cawê kurdî, edet û kultura kurdî bi carê de qedexe kir. Kî bi kurdî bi-peyîve, kî bi kurdî kaseta gudarî bike û kî li cuyekî bêje ez kurd im, bi rojan îşkence dibîne û di-

kevin girtîgeha. Merivê ku bê girtin jî, bi mehan cih û warê wî nayê kifş kirin. Cuntayê faşist û kolonyalist zordestî û hovîtiya xwe ne tenê li ser gelê Kurdistanê bakûr û gelên Tirkîye dike. 26 lanê di sala 1983 de cunta xwîn-rêj, bi tank, top, balafir û bi komandoyê xwe ve êriş bir ser Kurdistanê başûr. (Irak) Ev êriş, bi destura Amerîka û li ser daxwaziya kolonyalistên Îrak, û bi hevalbendiya kevneperestên rojhilata navîn pêk hat. Armanca emperyalîstan, kolonyalistan ev bû ku, şoreşa Kurdistanê bi carê de belv bikin û bi çavê hemû cihanê ev barbarîya pek hat.

Gelê Kurdistanê bi sed salan vir de ye ku, di bin destên dijminê hov de hatiye perçiqandin. Ji sed sal bêtir ku, agirê rizgarî û azadiyê li Kurdistanê hatiye pê xistin. Daxwaziya emperyalîzm û kolonyalistan ewe ku, agirê ku hatiye pêxistin, wî agirê bi carê de vemirînin. Dema ku cuntayê êriş danî li ser Kurdistanê başûr, di wî demê de "çevik kuvvet" ê Amerîka û eskerê NATO yê li ser xeta Sovyetîstanê tatbîkat (Adventura-83) nû pêk anîn. Dîsa di wî demê de, kolonyalistên Îranê jî êriş biribû ser Kurdistanê rojhilat.

Gelê me belengaz, di sê (3) eniyada di nava sê (3) agira de mabû. Gelê me yê tîkoşer, îro jî di nava sê agirdana û li hember sê hêzan tîkoşîna xwe didomîne. Her waha û bila wer bê zanin ku, cuntayê xwîn-rêj, her dem dikare êrişên nû bibe ser Kurdistanê. An Kurdistanê rojhilat (Îran) an Kurdistanê başûr (Irak) an jî Kurdistanê Suriye.....

Xwuya kir ku, cunta faşist bi praktîka xwe ji gelên Tirkîye û Kurdistanê hatiye durxistin. Gelên me, li hember cuntaya xwîn-rêj, ne bi hêz be jî, ber xwe dide. Li bajaran li gundan, an li girtîgehan diji kolonyalistên kedxwar tîkoşîna xwe-ne bi çekdarî didomîne.

Bi kurtî, cuntayê xwîn-xwar ev sê salê çî kiribe programa xwe û jê çî hatibe xwestin wî, ewana

baş pek anî. Lê nikaribû gelên me yên belengaz û welatperez bi tevayî bigire bin destê xwe û bikşîne ba xwe. Bi programa xwe ku ev programa bi destê IMF, NATO û Amerîkayê hatibû avakirin-weke ji gelê me durket, ji derveyê welat bi taybetî ji welatên pêşketî û Avrupa rojavayî hatiye tespît kirin. Bi serê xwe tenê maye. Lê, kuçikiya Amerîkayê bi her awayî didomîne.

Ji ber vî hawayî cuntayê faşist, Anayasa-ke nû da çêkirin. Got, Emê demokrasiyê binîn Tirkîye piştî Anayasa partî partiyên xwe dan avakirin. Cuntayê kedxwar, bi rastî ketiye rewşek xirab. Ji xwe û ji ciyê xwe buyîne gelek ditirse. Tîrsa wî, bi taybetî ji gelên me ye. Bo wî partiyên ku di derê partiyên wî hatin avakirin, ew partiya bi piranî dan qedexe kirin û serok û endamên wan ê ku kar û bar ji dest wan dihat, bi carê de ji xebata siyasî durxist. Hinek partî jî (Partiyên burjuvaziye mezin), lê xwuyani dan sekinandin. Nahelin tîkevin deng dayîne.

Cunta dibêje ku emê demokrasiyê avakin. Lê gelê me wî baş dizane ku, demokrasiya cuntayê agirê, îşkenceyê, talanê, zilm û zordariyê. Mirine. Faşîzm ê. Tê xwestin ku faşîzm, bi destê parlamentoyê, bi kirasekî sivil bê domkirin. U gelên me wî jî baş dizane ku, demokrasi, kane bi destê gelan bê avakirin û ew gelan bi demokrasiya xwe bijîn. Gelê me di şeşê Kasimê de, bi deng dayîna xwe, ewê diji partî, demokrasi û serekîtiya cunta ya kolonyalist û faşist derkeve. Bi wî xebat û tîkoşîna xwe ve ji ewê şilmakek nû li cunta kedxware.

Gelê Kurdistanê !

Bi kurtî rewşa Kurdistanê rewşekî nexweş. Hêz belavîn. Kadîrên ku ji destê wan xebata şoreşgerî tîr, ew kadîrana belavîn. Ne li ser hevîn. Hêvî ya şoreşa Kurdistanê li wan kadrana li yeki-ya wanîn. Dema ku yekîtiya kadîra û tevgera wan bi dîlxweşî, bi zanatî û li ser bingeha şoreşgerî bê avakirin û rewş bi demekî

(Dumahik rupela 17'an de)

1EYLÜL DÜNYA BARIŞ GÜNÜ !

(Son sayfadan devam)

na verdiği sus payını da giderek azaltmıştır. Özellikle 70'li yıllardan itibaren başlayarak, yoğunlaşan ve had safhaya ulaşan bu bunalımlar sonucu, emperyalist ülkelerde işsiz ordusunun sayısı biraz daha kabarmıştır. Bu gün, sayıları milyonları aşan işsiz emekçiler, emperyalist burjuvaziye karşı; o'nun savaş harcamalarına, sömürü düzenine karşı toplumsal mücadelenin ön saflarında daha aktif olarak yer almayı başlamışlardır. Metropol ülkelerde, çalışan yığınların durumları da, işsizlerden pek farklı değildir. Emperyalizm, bualımlarının ağır yükünü çalışan, emekçi yığınların sırtına yüklüyor, onların sosyal hak ve güvencelelerini gittikçe kısıtlıyor. Böylece, çalışan emekçi yığınlar arasında da emperyalist burjuvaziye karşı bir hoşnutsuzluk, başkaldırı ve muhalefet giderek yükseliyor. Hemen her gün yeni grev dalgalarıyla, milyonları aşan kitlesel eylemlerle emperyalist metropoller yerinden oynuyor.

Emperyalizmin sorunlarından bir diğeri de, emperyalist metropollerdeki barış hareketinin biraz daha gelişip, güçlenmesidir. Emperyalizmin, özellikle de ABD emperyalizminin artan silahlanma çabalarına karşı dünya barış hareketi bir çığ gibi büyüyor. Milyonları bulan barış yanlısı insanlar, emperyalist savaş tehlikesinin karşısında dimdik durmaktadırlar. Emperyalizmin saldırgan ve insanlığı imhaya yönelik savaş yanlısı politikasını, mücadelelerinin her alanında teşhir etmektedirler. Bu teşhir politikasını yanında sosyalist sistem, ulusal kurtuluşçu güçler ve uluslararası proleterya hareketi ile diğer ilerici güçlerin nesnel olarak her alanda güçlenmeleri, emperyalizmin, yeni bir dünya savaşını başlatmaya cesaret edememesinin temel

nedenidir. Diğer bir neden de, emperyalist burjuvazinin ve değişik emperyalist ülkelerin kendi aralarındaki çelişkileridir. Her ne kadar bu çelişkiler, emperyalist ülkeler arasındaki bağların kopması derecesine gelmemişse de, yine de bir çok noktada ortak tavır takınmalarını engellemekte ve böylece bir bütün olarak emperyalist sistemin gücünü bölmektedir.

Emperyalizmin bu denli ağır sorunlarla karşı karşıya oluşu ve her gün yeni bir mevzisini daha kaybederek gücün düşmesi, buna karşın dünya devrimci-ilerici güçlerinin gelişip ve serpilmesi, emperyalizmin tezgahlamaya çalıştığı yeni bir dünya savaşı tehlikesinin tamamen ortadan kalktığı anlamına mı gelir? Elbette ki, hayır! Tam aksine, emperyalizm; yıkıma ve çürümeye doğru gittiğini gördükçe daha da saldırganlaşmaktadır. Bunun sonucu olarak geniş kapsamlı bir nükleer savaş tehlikesi de her geçen gün biraz daha artmaktadır. Başta da belirttiğimiz gibi emperyalizm var olduğu müddetçe, savaş tehlikesi de var olacaktır. Ne ki, bu tehlike son yıllarda daha fazla belirginlik kazanmıştır.

ABD'de Reagan yönetiminin iş başına gelmesi ile birlikte emperyalist sistem ve o'nun başı ABD emperyalizmi, geçmişe nazaran daha katı ve saldırgan bir politika izlemeye başlamıştır. Sosyalist sistem ve dünya barış güçlerinin dayatmaları sonucu, silahsızlanma ve yumuşama konusunda bazı adımlar atmak zorunda kalan eski ABD yönetiminin aksine, yeni Reagan yönetimi bu çalışmaların tümüne çizgi çekerek, bunları rafa kaldırmıştır. Bunun yerine, silahlanma doruk noktasına varırılmış ve dünya bir nükleer silah deposu haline getirilmiştir. Reagan yönetimi tarafından önerilen ve Batı-Avrupa'ya yerleştirilmesi kararlaştırılan orta menzilli Pershing II ve Cruise füzelerinin son hazırlıkları bu ay tamamlanacaktır. ABD emperyalizmi bu füzeleri Batı-Avrupa'ya yerleştirme istemiyle başta kendileri olmak üzere, tüm insanlığın imhası demek olan nükleer bir savaşı biraz daha yakınlaştırmayı ve böylece bir savaşta bu füzeleri sosyalist ülkelere karşı kullanmayı hesaplamaktadır.

Emperyalist sistemin ve o'nun saldırgan örgütü NATO'nun, ABD'deki son yönetim değişikliğinden bu yana izlediği saldırgan politikanın sonuçlarını, daha şimdiden dünyanın bir çok yerinde izlemek mümkündür. Emperyalizm, bu saldırgan politikasının doğal bir sonucu olarak; ulusal kurtuluş ve anti-emperyalist hareketlere de açıktan açığa saldırmaktadır. O, bu saldırılarını ya kendine bağımlı gerici-faşist diktatörlükler aracılığıyla gerçekleştireyor, ya da kendisi fiili olarak işin içine girerek (ki, son dönemlerde daha fazla gündeme gelen bu ikinci taktiktir), mücadele veren halkları abluka altına alıyor. Emperyalizmin abluka altına alıp, ilerici yönetimlerini sindirmeye çalıştığı ülkelere örnek olarak Nikaragua gösterilebilir. Nikaragua'da Somoza diktatörlüğünün yıkılıp, defedilmesiyle birlikte yönetimi ele geçiren ilerici, anti-emperyalist güçler, ABD ile daha önce imzalanan kölelik anlaşmalarını geçersiz kılmışlardır. ABD emperyalizmi böylece önemli bir pazarı kaybetmeyi hazmedemiyerek, Amerika'da özel olarak eğittiği karşı-devrimci çeteleri Honduras üzerinden Nikaragua devrimine karşı saldırmıştır. Bu saldırılar da bir sonuç verince, bu defa savaş filolarını manevra kisvesi altında Nikaragua açıklarına göndermiş ve Nikaragua devrimine karşı birnevi fiili olarak saldırıya geçmiştir.

Nikaragua, ABD emperyalizminin saldırısına uğrayan tek ülke değildir elbette. Bu saldırılar, özellikle bizim Orta-Doğu'da kendini daha açık bir şekilde göstermektedir. ABD emperyalizmi nükleer stratejisini gerçekleştirmek için Orta-Doğu'yu bir sıçrama tahtası haline getirmek istemektedir ve planlarını buna göre uygulamaya koymaktadır. Nitekim, son dönemlerde Orta-Doğu'da gündeme gelen olaylar, ABD emperyalizminin ve NATO'nun bu bölgedeki planlarını su üstüne çıkarmıştır. Üç yıldır devam ettirilen İran-İrak savaşı, bilinçli bir şekilde uzatılmaktadır. Bu savaşın uzaması, emperyalistlerin çıkarına tamamen uygundur. Üç yıldır devam ettirilen pazarlarını korumayı amaçlıyor, diğer yandan da bölgedeki diğer ge-

rici-faşist diktatörlükleri (Türkiye gibi) bu savaşın kapsamı içine alarak, savaşı bölgesel planda yaygınlaştırmayı amaçlıyorlar. Türkiye'deki sömürgeci, askeri-faşist diktatörlük ise, bu savaşa katılmak için hazır tetikte bekliyor. Faşist generallerin son olarak Güney-Kürdistan'a karşı giriştikleri işgal hareketi, onların yayılmacı politikalarının ve savaşa katılma arzularının somut bir örneğidir. Sömürgeci, askeri-faşist diktatörlük bu istemini; İran sömürgeci-militarist birliklerinin Güney-Kürdistan'a girmesiyle birlikte yaptıkları açıklamalarda da resmi olarak dile getirmiştir. Faşist generaller çetesi bu açıklamalarında; İran ve Irak'taki Kürdistan Ulusal Direniş Hareketi'nin son dönemlerdeki gelişmesinin kendileri için tehlikeli boyutlara vardığını belirtmişlerdir. Cunta bununla, Kürdistan Ulusal Kurtuluş Hareketinden ne denli korktuğunu açıkça dile getirmiştir. Sömürgeci, askeri-faşist diktatörlüğün korkusu yeni değildir. O, daha önce de, ABD emperyalizminin çıkarları doğrultusunda; Kuzey-Kürdistan'da yeni askeri hava alanları inşa etmiş ve başta Kürdistan halkı olmak üzere tüm bölge halklarına karşı bir tehdit unsuru olan, ABD'nin çevik kuvvetlerine ülkemizin bu parçasına yerleştirmiştir. Böylece, başta ABD olmak üzere emperyalist ülkeler; Orta-Doğu'da bölgesel bir savaşın başlatılması için saldırılarını doruk noktasına varmışlardır. ABD emperyalizmi, bu savaş stratejisini gerçekleştirmek için; bir yandan İsrail ve Türkiye gibi gerici-faşist diktatörlükleri Filistin ve Kürdistan halkları örneğinde olduğu gibi, Ulusal Kurtuluş Hareketlerine saldırtırken, diğer yandan da kendisi; son Lübnan örneğinde olduğu gibi militarist birliklerini fiili olarak ilerici güçlere karşı saldırıya geçirmektedir.

Başta ABD olmak üzere, emperyalist sistemin bu denli saldırganlaştığı ve dünyayı nükleer bir savaş tehlikesinin eşğine getirdiği günümüzde; savaşa karşı safları sıkılaştırmak ve BARIŞ mücadelesini yükseltmek, bu gün her zamankinden daha fazla bir önem kazanmıştır. Bu doğrultuda; sosyalist sistem, ulusal kurtuluşçu güçler ve uluslararası proleterya hareketinin sa-

vaşa karşı geliştirdikleri BARIŞ mücadelesini aktif olarak desteklemek, her şeyden önce insani bir görev haline almıştır. Ne var ki, barışın gerçek savunucuları olan devrimciler ve sosyalistler, sadece barış mücadelesini aktif olarak desteklemekle yetinemezler. Onlar, aynı zamanda barış mücadelesinin en ön saflarında da savaşmak zorundadırlar. Barış uğruna verilen mücadelenin, sosyalizm için verilen mücadeleden ayrı düşünülemediğini; bundan hareketle gerçek ve kalıcı bir barışın tesisi için, savaşların ana kaynağının, yani sömürü düzeninin kurutulması gerektiğini geniş barış kitlelerine anlatmalıdırlar. Bu yapıldığı zaman, gerçek barış mücadelesinin içi boşaltılacak ve milyonları bulan geniş barış kitleleri esas düşmanın kim olduğu konusunda hedef tespit edemeyecektir. Gelişen barış mücadelesi içinde; bu mücadelenin içini boşaltmak için emper-

yalist burjuvazinin gösterdiği çabayı da hesaba katarsak, yukarıda belirtmeye çalıştığımız hedefin tespiti konusundaki yanlışlar ve sapmalar da o denli artacaktır.

Kürdistan'lı devrimciler ve sosyalistler açısından ise; dünya genelinde gelişen Barış mücadelesini yükseltmek, o'na katkıda bulunmak, ancak kendi ülkelerinde Ulusal Demokratik Halk Devrimini gerçekleştirmeleri ve bu devrimi başarıyla sürdürebilmeleri ile mümkündür. Barış doğrultusunda verilen mücadeleyi, kendi devrimlerinin bir parçası olarak görmeleri zorunludur. Kürdistan'ın sömürge statüsü devam ettiği müddetçe, sömürgeci güçler varlıklarını korudukları müddetçe, bölgemiz Orta-Doğu'da kalıcı bir barışın tesis edilemeyeceği açıktır. Bu bakımdan, emperyalizmin ve o'nun bölgemizdeki gerici-faşist yönetimli

yandaşlarından kurtulmak, aynı zamanda dünya düzeyinde verilen barış mücadelesine en köklü katkı olacaktır. Türkiye'deki sömürgeci, askeri-faşist diktatörlüğün yıkılması, yerine Türkiye ve Kürdistan Demokratik Halk İktidarlarının oluşması, emperyalizmi önemli oranda geriletecektir. Bu gerileme ve emperyalizmin böylesi sağlam dayanaklarını kaybetmesi sonucu, Orta-Doğu'da çıkarılması düşünülen bölgesel bir savaşın dayanakları da büyük ölçüde azalacaktır.

1 Eylül dünya barış gününü kutladığımız bu günlerde, başta ABD emperyalizmi olmak üzere, emperyalist sistemin dünyayı yıkıma götürecektir. Bu gerileme ve emperyalizmin sürekli arttığı gerçeğini bir an bile gözardı etmeksizin; emperyalizme, sömürgecilğe ve onların savaş stratejilerine "karşı; bağımsızlık, demokrasi, sosyalizm ve barış mücadelesini yükseltmek kaçınılmaz devrimci bir görevdir.

PRAG, DÜNYA BARIŞ ASAMBLE- LESİ:

20-26. Haziran 1983 tarihleri arasında, Çekoslovakya'nın başkenti Prag'da "Dünya Barış Asamblesi" adı altında, "Barış ve Yaşam için, Nükleer savaşa karşı" panolu geniş bir toplantı düzenlendi. Bu toplantı, daha önce Bulgaristan'da yapılan "Dünya Barış Kongresini" de kararlaştırılmıştı. Prag, "Dünya Barış Asamblesi" hem organizasyon, hem katılım ve hem de işlenen konuların muhtevası bakımından, şimdiye kadar düzenlenen barış toplantılarının en büyüğü ve en önemlisi oldu. Toplantıya 132 devlet ve ülkeden, 1432'i örgütlü temsilen 3600'ün üzerinde delege katıldı.

Toplantı, 21.6.1983 günü, Çekoslovakya devlet başkanının yaptığı açılış konuşmasıyla başladı. Daha sonra, Dünya Barış Konseyi Başkanı bir konuşma yaparak, barış mücadelesinin günümüzde kazandığı öneme değindi ve toplantılara katılan delegelere çalışmalarında başarılar diledi. Açılış konuşmalarından sonra, delegeler çalışmalarına başlamak üzere gruplara ayrıldılar.

Toplantıya katılan delegeler, bir hafta boyunca; tespit edilen 11 çalışma grubu toplantılarında, savaş ve barış sorunlarını değişik perspektiflerden ele alarak incelediler ve önemli sonuçlara vardılar. 11 çalışma grubundan en fazla ilgi toplayan çalışma grupları ise kuşkusuz, "Avrupa ve Silahsızlanma" ve "Asya, Afrika, Latin Amerika ve Orta-Doğu'daki Ulusal Bağımsızlık hareketleri ve Barış" konulu olanları idi. Bu çalışma gruplarının en fazla ilgiyi çekmeleri, son dönemlerde dünyanın bu bölgelerinde gündemleşen olaylardan kaynaklanıyordu.

Orta menzilli Pershing II ve Cruise füzelerinin bu yılın sonlarına doğru Batı Avrupa'ya yerleştirilmeleri tasarısı, "Avrupa ve Silahsızlanma" konulu çalışma grubunun bu denli ilgiyle izlenmesinin temel nedeniydi. Bilindiği gibi, ABD emperyalizminin önerisi ile Batı Avrupa'ya yerleştirilmesi kararlaştırılan bu füzelerle, emperyalizm; bir yandan nükleer savaş tehlikesini biraz daha arttırmayı, diğer yandan da, böylesi bir savaşta bu füzeleri sosyalist ülkelere karşı kullanmayı hesaplamaktaydı. Bu hesaplarına en uygun alan ise, Batı Avrupa seçilmiştir.

"Asya, Afrika, Latin Amerika ve Orta-Doğu'daki Ulusal Bağımsızlık hareketleri ve Barış" konulu çalışma grubunun önemi ise; emperyalizmin, özellikle de ABD emperyalizminin, dünyanın bu bölgelerindeki Ulusal Kurtuluş hareketleri ile anti-emperyalist, ilerici yönetimlere karşı giriştiği son saldırgan tavrından kaynaklanıyordu.

ABD emperyalizminin bu saldırgan politikası, "Asya, Afrika, Latin Amerika ve Orta-Doğu'daki Ulusal Bağımsızlık hareketleri ve Barış" konulu çalışma grubunun "Orta-Doğu" ile ilgili bölümünde detaylı bir şekilde ele alınmış ve emperyalizmin bölgemizdeki savaş yanlısı politikası somut örnekleriyle dile getirilmiştir. Tartışmaların odak noktası Filistin sorunu üzerinde yoğunlaşarak, İsrail siyonizminin; ABD emperyalizmi ve bölge gericiğinin desteğinde Filistin Ulusal

Kurtuluş hareketine ve Lübnan ilerici güçlerine karşı giriştiği saldırılar mahkum edilmiştir. İsrail siyonizmi, ABD, NATO ve bölge gericilerinin bu uygulamaları sonucu, bölgenin bir savaş alanı haline geldiği vurgulanmıştır.

Toplantılara, KÜRDİSTAN İŞÇİ-KÜLTÜR DERNEKLERİ (KOÇ-KAK) adına katılan arkadaşımız, Orta-Doğu sorunları tartışıldığı sırada iki kez söz alarak; Orta-Doğu'da gerçek barışın tesis edilebilmesi için, Kürdistan Ulusal Kurtuluş hareketine yönelik çok yönlü saldırıların da teşhir edilmesi gerektiğini vurgulamış ve toplantıya katılan delegelerin dikkatini bu noktaya çekmiştir. Temsilci arkadaşımız, iki gün üst üste yaptığı konuşmalarında özetle şunları söylemiştir:

"Sayın delegeler; değerli yoldaşlar, Son yıllarda giderek artan silahlanma çabaları ve bu çabalar sonucu dünyamızın her gün biraz daha bir nükleer yıkım savaşının eşiğine sürüklendiği günümüzde; ABD ve emperyalizmin saldırgan örgütü NATO'nun savaş kışkırtmalarına karşı mücadele etmek ve barış uğruna verilen mücadeleyi boyutlandırmak her zamankinden daha fazla bir önem kazanmıştır. Prag'da, "Dünya Barış Asamblesi"nde toplanan biz, değişik ulusların, toplumların, sınıfların ve değişik görüşlerin temsilcileri bir tek ortak noktada birleşiyoruz, BARIŞ... Bu denli çeşitli görüşlerin temsil edildiği bu toplantıda, Barış sorununa yaklaşım da elbette ki, değişik olacaktır.

Belirtmekte yarar vardır ki, gerçek barışın sağlanabilmesi, ancak ve ancak sömürü düzeninin yok edilebilmesi ile mümkündür. Sınıf mücadelesinden soyut, ondan kopuk bir barış mücadelesi düşünmek olanaksızdır. Bundan dolayıdır ki, dünyada barışın gerçek savunucuları sosyalist ülkeler, Ulusal Kurtuluş Hareketleri ve Uluslararası Proleterya hareketidir dersek, sorunun tam da özüne dokunmuş oluruz. Nitekim, Sosyalist ülkelerin, Ulusal Kurtuluş Hareketlerinin ve Uluslararası Proleterya hareketlerinin güçlü olduğu dönemlerde, barış mücadelesinin de güçlendiğini görmekteyiz. O zaman, Barış savaşımını; o'nu

sürekli engelleyen ve dünyamızı nükleer bir savaşla imha etmek isteyen emperyalizme ve o'nun yandaş güçlerine karşı yönelmemiz gerekmektedir.

Yoldaşlar,

Bu kısa ve genel açıklamadan sonra, esas tartışma konumuza geçebiliriz. Her şeyden önce, iki gündür tartışılan Orta Doğu sorunları ile ilgili tartışmalarda Kürdistan sorununa yer verilmemesini Barış hareketi açısından bir olumsuzluk olarak belirtmek gerekir. Tartışmalarımızın temelini oluşturan "Ulusal Bağımsızlık Hareketleri ve Barış" konusu görüşülürken, Kürdistan Halkı gibi, mazlum bir halkın Ulusal Bağımsızlık mücadelesine değinilmemesini hoş görüyle karşılamak mümkün değildir.

Tartışmalarda, Filistin Ulusal Kurtuluş hareketine yönelik saldırıları dile getirmek elbette ki, çok önemlidir. Ancak unutulmaması gerekir ki, ne Orta Doğu bir Filistin, ne de Filistin sorunu Orta Doğu sorunlarının tümü demektir. Başta da belirttiğim gibi, Filistin sorunu, Orta Doğu'da önemli sorunlardan ancak biridir. Ne var ki, en az bu sorun kadar önemli olan ve özellikle son dönemlerde yoğun saldırılara maruz kalan Kürdistan Ulusal Kurtuluş Hareketi de, Orta Doğu'nun can alıcı sorunlarından biridir. Bütün ilerici dünya kamuoyunun da yakından izlediği gibi; Filistin Ulusal Kurtuluş Hareketine vurulan son askeri darbeden sonra, ABD emperyalizmi ve bölgedeki sömürgeci-gerici-faşist diktatörlükler, saldırılarını Kürdistan Ulusal Kurtuluş Hareketi üzerinde yoğunlaştırmışlardır. Bu saldırıların bir sonucu olarak, Türkiye'deki sömürgeci, askeri-faşist diktatörlük, tüm uluslararası anlaşmaları ve hukuk kurallarını hiçe sayarak, kendi burjuva sınırlarını aşmış, ülkemizin güney parçasına (Irak) karşı bir işgal hareketinde bulunmuştur. Faşist cuntanın bu işgal hareketi tümüyle, ABD emperyalizminin savaş stratejisi doğrultusunda ve bölgemiz halklarına karşı saldırtılmak üzere kuzey Kürdistan'a (Türkiye) üstlendirilmiş "Çevik kuvvet"lerin desteğiyle gerçekleştirilmiştir. İşgal hareke-

tinin gerçekleştiği günlerde, NATO'lu beş ülke kuzey Kürdistan'da "Adventure Express-83" adlı askeri tatbikatlarını yapıyorlardı. Tüm bu olgular, Kürdistan Ulusal Kurtuluş Hareketine karşı girişilen saldırıları açıkça kanıtlamaktadır.

Biz barışsever güçler; barış mücadelesini yükseltmenin ve emperyalizmin savaş kışkırtıcılığına karşı savaşmanın her şeyden önce insani bir görev olduğunu söylüyoruz. Çünkü, savaşlar her şeyden önce insanların yaşamlarını idame ettirmelerine karşıdır. Ve savaşlar, salt olarak ülkeler arası savaşlar olarak ele alınmamalıdır. Bu gün, bir çok ülkede, gerici-askeri ve faşist yönetimler aracılığıyla, o ülke halklarına karşı da aşıktan ve tek yanlı bir savaş sürdürülmektedir. Böylesi bir savaş maruz kalan halklar arasında Türkiye ve Kürdistan halklarını göstermek mümkündür.

Sömürgeci, askeri-faşist diktatörlük, 12. Eylül 1980'den bu yana halklarımıza ve ilerici güçlerimize karşı aşıktan ve tek yanlı bir savaş başlatmıştır. Bu savaş sonucunda, yüzlerce insan katledilmiş, yüzbinlercesi ise cezaevlerinde işkence çarklarından geçirilmiştir. Faşist cuntanın bu uygulamaları, o'nun doğası gereğidir. Bizler Türkiye ve Kürdistan devrim güçleri olarak, sömürgeci, askeri-faşist cuntayı alaşağı etmek için verilen savaşın, dünya barışına önemli kazanımlar getireceği inancındayız. Bu nedenle, Kürdistan Ulusal Demokratik Güçleri olarak barış savaşımızı, sömürgeci, askeri-faşist diktatörlüğün yıkımında; ülkemizde Bağımsız ve Demokratik bir Halk Cumhuriyetinin oluşmasında görüyor ve dünya barış güçlerini, bizleri bu mücadelede aktif olarak desteklemeye çağırıyoruz".

Temsilci arkadaşımızın bu konuşmasından sonra, Avusturya, Hollanda, Yunanistan, Filistin, Portekiz, Kuzey-Kore, Vietnam vb. ülkelerin barış delegeleri, Kürdistan sorununun önemli bir sorun olduğu doğrultusunda görüş belirtmişlerdir. Bu gelişmelerden sonra, yazılı olarak dağıtılan toplantı tutanaklarında Kürdistan sorununa yer verilmiş ve

arkadaşımızın konuşması hedefini bulmuştur.

KOÇ-KAK olarak, bundan sonraki barış mücadelesi ile ilgili sorunlarda, eskiden olduğu gibi tüm enerjimizle çalışacağımızı ve Prag "Dünya Barış Asamblesi" sonuçlarını destekleyeceğimizi bir kez daha vurgulamak isteriz.

Niştiman..... (4. Sayfadan devam)

yısı ile elimize geçen eleştiriler ve değerlendirmelerimiz bunlar. Bu değerlendirmelerin ışığında, bundan sonraki yayın hayatımızı daha sağlıklı temeller üzerine oturtmak ise, önümüzde duran görev. Bu görev elbette ki, redaksiyon kurulumuz ile sınırlı değildir. Tüm NİŞTIMAN okurlarının, belirttiğimiz güçlükleri aşmak ve daha sağlıklı bir yayın organına sahip olabilmek için redaksiyon kurulu ile elele çalışmalarını yoğunlaştırmaları gerekir. Bu çalışmalar; NİŞTIMAN'ı her alanda (maddi, yazı, mekale, şiir, Kürtçe yazılar vb.) destekleyip, o'nu yaygınlaştırmak ve böylece Kürdistan devriminin içinden geçtiği sürece denk bir yayın organı haline getirmek ile eşdeğerdir.

Görev ve sorumluluklarımızın bilincinden hareketle, daha güçlü ve daha iyi bir NİŞTIMAN için hep birlikte seferber olalım !

DI BIN DESTÊ CUNTA FAŞİST Û KOLONYALİST DE SÊ SAL !

(Destpêk di rûpela 12'an de)

dirêj bê zelalkirin, bîla wer bê zanîn ku, gavekî gelek pêş ewê bê aветin. Kadirên şoreşger, têkoşer û zana ewê ku, zanîn çi dikin.

Ji bo wî, îro herî girîng yekîtiye. Yekîtiyek bî zaneyî, yekîtiyek şoreşgerî û yekîtiyek bî bîngihîne. Yekîtiyek, yekîtiya kadirên sosyalîst û şoreşgeran. Yekîtiyek siyasî, îdeolojîk û rêxistinî !...

İRAN SÖMÜRGEÇİLERİNİN GÜNEY KÜRDİSTAN'I İŞGALI VE MUHTEMEL GELİŞMELER

Sömürgeci, askeri-faşist diktatörlüğün hemen ardından bu kez, İran sömürgeçleri Güney-Kürdistan'ı (Irak sömürgeçlerinin işgalindeki Kürdistan parçası) işgale girişti. Bu işgal hareketi, Türk işgalinden daha farklı olarak; Kürdistan ve bölgedeki ilerici-demokratik güçlerce, sanki hiç bir şey olmamış gibi, olağan karşılandı. Hiçbir tepkiye neden olmadan, sessizce geçiştirildi.

Bu eylemin, Türk saldırısından daha demokratik, daha ilerici ve sessiz kalınmaya neden olabilecek olağan hangi özellikler taşıdığı, doğrusu merak edilecek ve üzerinde ciddiyetle durulması gereken bir konudur. Bilinmelidir ki, işgal hareketine karşı ufak bir zaafiyet, en ufak bir ayırım bizleri yanılgıya, götürür. Eylem muhteva itibarıyla bir işgaldır ve halkımızı, o'nun örgütlü güçlerini ve devrimci dinamiklerini imhaya yöneliktir.

Kürdistan'a yönelik çok yönlü saldırılara ve muhtemel gelişmelere geçmeden önce, İran-Irak arasında üç yıldır haksız olarak sürdürülen, ama sadece İran-Irak egemen sınıfları, bölge gerici ve emperyalizme yarar sağlayan savaşa değinmemiz gerekiyor.

Bilindiği gibi, savaş üç yıl önce Irak tarafından (İran topraklarını işgal ederek) başlatıldı. Bu saldırı ve işgal hareketi, başta ABD olmak üzere, emperyalist sistem ve bölge gericiliği tarafından oldukça destek gördü. Nasıl?

Savaş patlak verdiğinde taraflar değişik hesap ve planlar peşindeydiler. Irak; Şah'ın gidişinden sonra dağılmış ordusu, yıpranmış devlet aygıtı ve her geçen gün yeni sorunlar üreten İran'ı bir oldu bittiyle kendi istekleri doğrultusunda ikna edebileceğini planlayarak işe girişti. Şah döneminde Kürdistan Ulusal-demokratik hareketinin imhası pahasına İran'ın eline geçen ada ve bir kısım toprakların geri alınması dahil olmak üzere, bir dizi olanaklar sıralanıyordu. Bunların elde edilmesiyle daha da güçlene-

cek olan Irak sömürgeci yönetimi, bir yandan ve en önemlisi Kürdistan sorununu belli bir çözüme -yok etmeye-doğru bağlarken, giderek Basra Körfezinde denetimini kurarken, diğer yandan Arap alemi ve bölge gericiliği içinde daha saygın, daha da sözü geçerli bir konuma ulaşacaktı. İç muhalefeti büsbütün susturacak, denetimini pekiştirecekti.

ABD'nin hesabı ise daha değişikti. ABD emperyalizmi, Afganistan olayları ve Şah'ın gidişinden sonra Orta-Doğu'da önemli ölçüde sarsıldı. Güçler dengesi, kısa vadeli ve nisbi de olsa emperyalist sistemin aleyhine bozuldu. Yeni gelişmelere örnek teşkil edebilecek önemli bir hadiseydi, Şah'ın devrilmesi. Elbette ABD emperyalizmi Şah'ın gitmesinden yana değildi. Orta-Doğu'da, bir taş olsa bile kaybetmek istemez. Ne var ki, koca İran'da gelişen devrim dalgası, ABD'nin hesaplarını alt-üst etti. ABD emperyalizmi, sarsılan otoritesini ve çıkarlarını korumak, o'nu yeniden tesis etmek ve bölgeyi daha uzun bir müddet elinde tutabilmek için, birçok alanda birden harekete geçti. Türkiye'de faşist darbeyi tezgahladı. İsrail kanalı ile yeni provakasyonlar için planlar hazırladı ve Irak'ın İran'a saldırılmasında dolaylı rol oynadı. ABD'ye göre; Irak'ın saldırısı ile daha da güçsüzleşecek olan Xumeyni'nin iktidarı sallanacak, iç muhalefet gelişecek, bir darbe ile de iktidarı ele geçirebilmenin olanakları artacaktı. Böylece, Saddam'ı da yedeğine alan ABD, bölgede tam bir denetime kavuşabilecekti...

İlk dönemler farkedilmese bile, aradan geçen zaman, Xumeyni'nin de savaşın uzamasında -uzatılmasında- çıkarlar umduğunu, bunu kendi sınıfsal çıkarları doğrultusunda kullandığını ve bu gün savaşı bilinçli bir şekilde uzattığını ortaya koydu.

Faşist Şah'ın devrilmesinden sonra, iktidarı ele geçiren Xumeyni, sorunlara herhangi bir çözüm getiremedi. Getiremezdi. İşçi sınıfı ve ezilen halk kesimleri üzerindeki baskıları kaldırmadı. Aksine, yer yer daha da arttırdı.

İşsizlik büyük bir sorun olarak kaldı ve daha da büyüyerek devam etti. Enflasyon, rüşvet ve karaborsacılık büyük boyutlara ulaştı, halkın alım gücü düştü. Zenginler daha zengin, yoksullar ise daha da yoksullaştılar. En ufak demokratik haklara dahi müsaade edilmedi. Basın, yayın ve örgütlenme özgürlüğünün tanınması bir tarafa, tümünden yasaklandı. Kırsal alanda da benzeri baskılar görüldü. Toprak sorunu çözülmedi. Köylülükteki farklılaşma ve bu temelde göçler hızlandı. İşsizler ordusuna yenileri eklendi. Başta Kürt ulusu olmak üzere, İran'da sömürge ya da bağımlı bulunan ezilen ulusların ve azınlık milliyetlerin en basit ulusal ve demokratik hakları için hiçbir ileri adım atılmadı. En ufak istemlerine ateşle ve kanla karşılık verildi.

Diktatörlüğün bu gerici ve barbarca baskılarına karşı geniş halk kitlelerinden oldukça yoğun bir şekilde tepkiler belirmeye başladı. Kürdistan halkı, Ulusal ve Demokratik hakları için silaha sarıldı. Sömürgeci yönetim, girdiği bu çok yönlü bunalım ve altından kalamadığı sorunlar karşısında şovenizm silahına sarıldı. O'nu körüklemeye yoluna girdi. Anavatan savunması, devrimi koruma ve anti-ABD sloganlarını öne çıkarıp, yoğunlaştırdı. 53 Amerika'lı diplomatın, bir yılı aşkın bir süre gözaltında tutulmasında yatan gerçek nedenler de bunlardı.

Hiç şüphesiz, Xumeyni yönetiminin ABD'ye karşı geliştirdiği anti-Amerikancı tavır, tutarlı olmasa bile, bir yönüyle ilerici ve desteklenmesi gerekli bir tavidir. Ancak bu anti-Amerikancı tavır, hiçbir zaman gerek sömürge ve bağımlı uluslar ve halklar üzerindeki gerekse başta İran işçi sınıfı olmak üzere İran halklarına karşı geliştirilen baskılara, katliam ve barbarlıklara meşrutiyet kazandırmaz. Ve unutulmamalıdır ki, Xumeyni sadece ABD'yi -diğer emperyalistleri dışlayarak- hedef olarak göstermektedir. Bunu yaparken bile tutarlı değildir. Bu nedenle Xumeyni'nin anti-Amerikancı tavrı bile tutarlı olmayan ve sadece belirli bir dönemi kapsayan sınırlı bir tutumdur.

Saddam'ın saldırısı ise, bu açıdan ve bu noktada Xumeyni'ye yaradı ve o, ilk dönemlerde bütünüyle olmasa bile, sonradan tümüyle, bir can simidi gibi savaşa sarıldı. Xumeyni'nin bugün, bu savaşın uzatılmasında bilinçli bir şekilde rol oynamasının altında yatan gerçek nedenler bunlardır işte...

Bu arada Xumeyni'nin bu çirkef oyunlarına ve gösterdiği vahşete karşılık, TUDEH'in teslimiyetçi politikasının da oldukça etkileyici bir fonksiyona sahip olduğunu da vurgulamak gerekir. Tıpkı geçmişte Irak Komünist Partisi'nin Saddam'la ve günümüzde, Orta-Doğu'da bazı güçlerin burjuvazinin iktidarıyla giriştikleri ortaklıklar vb. gibi.

Görüldüğü gibi, bu savaşın uzatılmasında gerek İran-Irak işçi sınıfı ile ezilen halklarının, gerek Kürt ulusunun ve gerekse bölge halklarının hiçbir çıkarları yoktur. Sadece Irak ve İran sömürgecilerinin, bölge gericiğinin ve başta ABD olmak üzere, emperyalist sistemin çıkarları söz konusudur. On binlerce insanın hayatına malolan, bu gerici ve haksız savaşı meşru göstermenin hiçbir olanağı yoktur.

Türkiye'ye gelince; O, çok daha büyük bir iştahla savaşın sürdürülmesini istiyor ve bunu zaman zaman körükleyerek, zaman zamanda gerek İran'a, gerekse Irak'a yeni taktik öneriler sunarak, savaşın uzatılmasında rol oynuyor.

Savaşın sürdürülmesi, Türkiye açısından birkaç noktada önem arz ediyor. Bunlar:

- 1- Ekonomik alanda çökmeye doğru giden Türkiye, bu savaşla beklenmedik bir anda, iki büyük pazara konmuştur. Savaş devam ettiği sürece, sözkonusu pazarlar o'na açık olacaktır. Türkiye ekonomisinin önemli bir bölümünü teşkil eden petrol, bu ortamda oldukça kârlı bir iş olarak orta yerde duruyor.
- 2- Savaş bahanesi ile, Türkiye ve Kuzey-Kürdistan halklarını, heran bir savaşa girecekmiş gibi canlı tutmakta, alabildiğine şovenizmi körükleyerek dikkatleri içe yönelik sorunlardan uzaklaştırmaktadır.
- 3- Savaştan dolayı daha da güçsüzleş-

cek olan her iki sömürgeci devletle, Kürt sorununu çözme yolunda daha rahat adım atabilecek bir ortama kavuşabileceğini hesaplamaktadır. Böylece her iki sömürgeci devletin tekrar bölge gericiğindeki eski görevlerine dönmeleri (Irak çoktan bu görevine dönmüştür) kaçınılmaz hale gelecektir. Dolayısıyla başta ABD olmak üzere, emperyalist sistem bölge sahinde kesin denetim sahibi olabilmenin asgari koşullarına kavuşmuş olacaktır.

Görüldüğü gibi; gerek İran, gerek Irak ve Türk sömürgecileri, gerek bölge gericiği, gerekse ABD ve diğer emperyalist güçlerin İran-Irak savaşı dahil olmak üzere, bölge düzeyinde çok yönlü bir oyunun peşindedirler. Bölge sahinde gericiğin tesis edilmesi için, her türden provakatif eylem dahil, en rezil bir politikaya yönelmişlerdir. Emperyalizmin bu sınır tanımaz çirkef siyasetine rağmen, başta Kürdistan Ulusal-demokratik güçleri olmak üzere, bölgedeki ilerici-demokratik güçlere büyük görevler, büyük sorumluluklar düşüyor.

Ne var ki, bu güne kadar bu görev ve sorumluluklar yerine getirilmedi. Aksine, sömürgecilere ve emperyalistlere malzeme sağlayacak kadar teslimiyetçi tavırlara girildi. Onların sömürgeci siyasetlerine yem ve politikalarının devamında ise yardımcı olundu.

Filistin hareketinin askeri yenilgisinin altında yatan gerçek nedenlerden bir tanesi de, bu teslimiyetçi eğilimin F.K.Ö içerisindeki varlığıydı.

Geçmişten günümüze kadar, Kürdistan devriminin taşıdığı temel zaafardan bir tanesi de, teslimiyete varan bu pragmatik-ilkesez politika değildi midir?

Sömürgecilerin, halkımızın varlığını hedef alan, o'nun devrimci dinamiklerini imhaya yönelik bu politik ve militarist oyunlarına karşılık, Kürdistan Ulusal-Demokratik mücadelesini omuzlamış güçlerin, ya da o iddiada bulunanların, sömürgecilerle girdikleri ilişkiler, onların kanatları altında yol alma istekleri, sömürgecilerin kat etmek istedikleri yolu biraz daha kısaltmaktan başka ne anlam ifade edebilir?

İşte bu noktada; yukarıda kısaca de-

ğindiğimiz bir anlayışı, geçmişte Kürdistan tarihinde sayısız ihanetlere ulaşmış bir anlayışı, teslimiyeti esas alan bir anlayışı, o yüce amacı soysuzlaştıran, ya da ona yönelen bir anlayışı teşhir etmemiz gerekmektedir. Ve bize göre geçmişteki ihanetler bugün, ama yeni bir tarzda; daha çirkef, daha adice yeniden tekrarlanmak isteniyor. Kürdistan devrimci hareketi, günümüzde uşaklaştırılmak isteniyor ! Bunu iddia ederken, bunun sadece dış güçlerce değil, elbette, dış güçler bunu her dönemde yapmak istemişlerdir ve yapmak isteyeceklerdir- dış güçlerin yanısıra, Ulusal-demokratik güçlerce de yapılmak istendiğine dikkatlerin çekilmesi gerektiğini vurgulamak isteriz.

Netice itibariyle ihanete varacak olan bu teslimiyetçi tavırlar, bugün özellikle Kürdistan'ın -Doğu ve Güney-iki parçasında gözleniyor. Diğer iki parçanın da -Kuzey ve Kuzey-batı- bu çembere alınması an meselesi !... (Bu parçalarda da, yer yer belirtiler gözleniyor)

Şunu çok iyi bilmeliyiz ki; İran, Irak, Suriye ve Türkiye'de yönetimde bulunanlar sömürgecilerdir. Uluslararası gerici ve emperyalistlerle, şu veya bu düzeyde de olsa, gerici bağları var. Bunların Kürdistan'ın herhangi bir parçasına yapacakları yardım, ancak geçici bir süre içindir ve esas olarak ta Kürdistan Ulusal Kurtuluş mücadelesini imha temelindedir.

Kürdistan'ın Ulusal Bağımsızlık mücadelesi; ancak ve gerçekten bağımsız bir politika ile, teslimiyete, her tür bağımlılık ilişkilerine ve ihanete setler çekecek olan bağımsız bir politika ile olanaklıdır. Bunun dışındaki her çözüm, yeni sorunlar üretmekten, Kürdistan devrimine yeni sorunlar yüklemekten başka hiçbir işe yaramaz. Ve bu yanlış politik tavr, sadece Kürdistan devrimi için değil, aynı zamanda bölge halkları için de kötü örnek teşkil edebilecek bir tavrıdır.

Sonra, Kürdistan devrimine yönelik bu mücadelede boy veren örgütler; özellikle İran ve Irak sömürgecilerinin işgalindeki Doğu ve Güney-Kürdistan'da Ulusal-demokratik güçler olarak ortaya çıkan ve otonomi talebinde bulu-

nan ve bu amaçla silahlı direnişe geçen güçler, geçmişten hiçte ders çıkarmışa benzemiyorlar. Yakın tarihimizde yaşanan olaylar bir tarih hazinesidir. Ve özellikle Barzani hareketi ve yenilgisi, sayısız deneylerle dolu olmasına rağmen, bir türlü görülüyor. Neden?

Doğu ve güney Kürdistan'daki ulusal-demokratik güçlerin Saddam ve Xumeyni ile girdikleri sözde taktiksel (gerçekte ise stratejik) olan bu ilişkiler, gerek ulus bünyesinde, gerek bölge ve dünya düzeyinde bağımsızlıkçı olmayan, aksine bağımlılığı her gün biraz daha arttıran ilişkilerdir.

Aynı şekilde, sözkonusu Ulusal-demokratik güçlerin aralarında çatışma nedenlerinden bir tanesi de, sözkonusu ilişkilerden kaynaklanan dayatmalar sonucu olduğu, bugün artık inkar edilemeyecek kadar berraklaşmıştır. Ve bugün, gerek kuzey (Türkiye), gerekse Suriye işgalindeki Kürdistan Ulusal-demokratik güçlerde görülen böylesi teslimiyetçi eğilimlerin de, diğer parçalarda hayat bulan ve hatta Orta-Doğu'daki birçok örgüt, grup ya da parti tarafından yürütülen ilkesiz ve pragmatik ilişkilerin birer politika olarak öne sürülmesi ve bu temelde yol alır görünmesinden dolayıdır.

Keza, İran sömürgecilerinin güney-Kürdistan'ı işgalinde, sözkonusu teslimiyetçi eğilimlerin oldukça önemli bir yeri vardır. Bunu görmek gerekir. Yine açık olan bir şey var ki; her iki sömürgeci diktatörlük te, Kürt Ulusal-demokratik hareketini (hareketin önderliğini) kendi sınıf çıkarları için birer oyuncak gibi kullanmaktadırlar. Ve bize kalırsa, sömürgecilerle girilen bu ilişkiler, neticede sömürgecilerin daha da güçlenmesine ve Kürdistan Ulusal-demokratik hareketinin ise büyük yaralar almasına neden olacaktır. Bu kadar açık cereyan eden ve halkımızın geleceği üzerinde doğrudan etki yapabilecek, mücadelesini dumura uğratıp varolan dinamikleri tahribedebilecek düzeyde sürdürülen bu ilişkilere karşı son derece duyarlı olunmaz, gereken önlemler alınmazsa, onarılması çok güç tahribatlara neden olur.

Şunu da unutmamak gerekir ki; bütün bu gelişmelere karşın süregelen ve devamında ısrarlı gibi görülen bu eğilimlere karşı, bağımsızlık şıyırı ön

plana çıkarılmadan, her türden teslimiyet ve bağımlılıktan kaynaklanan anlayışlar eleştirilmeden, teşhir edilmeden ve de bağımsızlık temelinde yeni bir alternatif sunulmadan, sömürgecilerin ve emperyalistlerin kendi kartlarıyla ve de düzenleyecekleri oyunu, kendi alanlarında, kendi koşullarına göre bir kez daha sahneliyecekleri ortadadır.

Dikkat edilirse, Türk sömürgecilerinin güney-Kürdistan'a yönelik işgal hareketinin hemen akabindeki sessizlik ve kısa bir süre sonra da İran sömürgecilerinin Kürdistan'ın aynı parçasını işgale yönelmesi, sömürgecilerin tüm çelişkilerine rağmen, özellikle Kürdistan sorunun da, nasıl da -dolaylı da olsa- birleştikleri, tarihin çeşitli safhalarında görüldüğü gibi, bu gün de gözlenebilmektedir. Ve İran-Irak arasında üç yıldır devam eden bu haksız savaş, her ne kadar bazı çelişkiler taşıyor ve sömürgeci güçlerin birbirleriyle çatışmalara girebileceklerini gösteriyorsa da Kürdistan sorunun da ortaya çıkabilecek yeni durumlar karşısında, hiç umulmadık bir anda, sözkonusu çelişkilerin çözülebildiği ve geçici de olsa birlikteliklerin ortaya çıkabildiği (çıkabileceği) önümüzdeki dönemde bir kez daha kanıtlanacaktır. Ve bu ortamda ikinci bir Türk saldırısının aynı anlayış temelinde, ama yeniden gündemleşebileceği, bunun hazırlıklarının yapılmakta olduğunu unutmamak gerekir.

Özetleyecek olursak:

— İran sömürgecilerinin güney-Kürdistan'a yönelik eylemleri bir işgal hareketidir. Türk saldırısında olduğu gibi, Kürdistan Ulusal Kurtuluş mücadelesine ve o'nun devrimci dinamiklerine yöneliktir. Kürdistan Ulusal-demokratik güçlerinin bu sömürgeci işgale karşı sessiz kalmaları, yeni ilhakları ve Kürdistan'ın sömürge statüsünün devamını onaylamaktır.

— İran-Irak sömürgecileri arasında üç yıldır devam eden savaş, haksız bir savaştır. Her yurtsever-demokrat bu gerici ve haksız savaşa karşı çıkmalı bunu bir görev olarak bilmelidir.

— Sömürgecilerle ilişkileri teslimiyete kadar vardırıran ve onların denetiminde Ulusal Kurtuluş mücadelesini yürüttüklerini iddia eden İran ve Irak Kürdistan Ulusal-demokratik güçlerinin tavrı, bağımsızlık temelinde gelişen devrimci bir tavır değil, teslimiyete varan gerici bir tutumdur. Söz-

konusu güçlerin bu yanlış ve devrimci olmayan tavırlarına karşı tutum almayan, üstelik onları bu yanlış eylemleriyle birlikte destekleyen Kürdistan'ın diğer parçalarındaki Ulusal-demokratik güçler de şunu çok iyi bilsinler ve unutmasınlar ki, onlar da yapılan bu yanlışlıkların bizzatıhi ortağı durumundadırlar.

Kuşkusuz gerek güney, gerekse doğu Kürdistan halkımızın sömürgeci tahakküme ve sömürgeciliğin kaynaklandığı emperyalizme karşı, Ulusal ve Demokratik hakları için gösterdikleri her direniş, geliştirecekleri her eylem nesnel olarak ilerici ve desteklenmesi

gerekir. Bu bağlamda halkımızın sömürgecilerle karşı mücadelesi bizim mücadelemizdir ve o'nu sonuna kadar da destekliyoruz. Ancak, halkımızın devrimci potansiyelini çarçur edip, sömürgecilere peşkeş çeken ve o temelde soruna yaklaşan ve uzun vadede çok daha büyük sorunlar, ağır yükler getirecek olan önderliğe, o'nun uzlaşmacı tavrına da karşı çıkar, o'nu teşhir etmeyi bir görev kabul ederiz.

Aynı şekilde, İran'da ve Suriye'de yönetimde bulunan, sömürgeci diktatörlüklerin emperyalizme karşı geliştirdikleri ya da geliştirecekleri her ileri adımı ve tutuşturacakları bir kıvılcım tarafımızdan destek görecektir. Ancak, bu hiç bir zaman onların gerici, ilhakçı ve sömürgeci karakterlerini eleştirmemize, o'na; o'nun sömürgeci ve yokettirmeye yönelik eylemlerine karşı mücadele etmemize engel değildir. Aksine, her ileri adımı destekleyeceğimiz gibi, her yanlış ve gerici adımı da eleştirir, teşhir eder ve karşı çıkarız. Kaldı ki, Xumeyni ve Hafız'ın anti-emperyalist oluşları da oldukça sınırlı ve yanıltıcıdır. Tutarlı birer anti-emperyalist politika güdemiyorlar. Güdemezler de ! Ve onların önümüzdeki süreçte, gerek bölge gericiliği ile, gerekse emperyalistlerle teslimiyet temelinde çok daha sıcak ve ciddi ilişkilere girebileceklerini şimdiden söylemek için kâhin olmaya gerek yok. Bu nedenle, kendimizi Xumeyni ile Hafız'ın anti-emperyalistlikleri (!) ile aldatmayalım. Her iki de, başta halkımız olmak üzere, bölge halklarının dostlarıdır. Eylemleri ile onlara hizmet ediyorlar...

DİYARBAKIR ZINDANLARINDA DİRENİŞ:

2 Eylül günü, Diyarbakır zindanlarındaki tüm devrimci-demokrat tutuklular; cezaevindeki işkence ve baskılara son verilmesi, tek tip elbise giyme uygulamasının kaldırılması, tutukluların Avukat ve yakınlarıyla görüşmeleri

enasında yapılan baskıların kaldırılması, cezaevi sağlık koşullarının vb. istemler öne sürerek, açlık grevine başladıklarını ilan ettiler. Daha sonra, 28 Eylül'de görüşülen Kürdistan Ulusal Kurtuluşçuları (K.U.K) davasında, bu davadan yargılanan devrimci tutuklular bir açıklama yaparak, açlık grevi eyleminin amacına ulaştığını ve böylece eylemin de sona erdiğini bildirdiler.

Aynı gün Diyarbakır sıkıyönetim komutanlığı da bir açıklama yaparak, açlık grevi eyleminin sona erdiğini bildirildi. Ancak, bu açıklamada tutukluların istemlerinin yerine getirilmediği belirtiliyordu. Sömürgeci-faşist generallerin yaptıkları bu açıklamada, tutukluların istemlerinin yerine getirileceği doğrultusunda herhangi bir açıklamanın yapılmaması, bunun aksine tutukluların hiç bir istemlerinin yerine getirilmeyeceği doğrultusunda bir açıklamanın yapılması, özünde cuntacı faşist generallerin devrimci-demokrat tutukluların cezaevlerindeki direnişlerinden ne denli korktuklarını ve bu eylemlerin emekçi halklarımız üzerindeki etkisini kırma istemlerinden kaynaklanıyor.

Diyarbakır askeri cezaevinde başlatılan bu eylem, sömürgeci, askeri-faşist diktatörlüğe karşı, Kürdistan'lı devrimci-demokrat ve yurtsever tutukluların geliştirdikleri ilk eylem değildir. Türkiye genelindeki diğer cezaevlerinin yanında, özellikle Diyarbakır askeri cezaevi, üç yıldan beri sürekli olarak siyasi tutukluların direnişlerine sahne olmuş ve faşist generaller çetesi'nin dünya kamuoyu nezdinde maskesinin düşmesine büyük katkıları olmuş, önemli bir direniş alanıdır.

Diyarbakır askeri cezaevinin bu özelliği sömürgeci, askeri-faşist diktatörlüğün Kürdistan halkına karşı izlediği insanlık dışı politikadan kaynaklanıyor.

Faşist generaller çetesi, bundan üç yıl önce iktidarı gaspettiklerinde, önlere bazı hedefler koymuşlardı. Bu hedeflerin en önemlilerinden biri de, Kürdistan'da şimdiye kadar uygulanagelen sömürgeci baskıları, faşist iktidar aracılığıyla daha da katmerleştirmek ve sömürgeci, işbirlikçi Türk tekeli burjuvazisinin (aynı şekilde diğer burjuva kesimlerin de) korkulu rüyası olan Kürdistan Ulusal-Demokratik hareketini dağıtmak ve o'nu ortadan kaldırmaktı. Cunta, saldırılarını salt olarak Kürdistan Ulusal-Demokratik hareketini ortadan kaldırmak için yoğunlaştırmadı. O, aynı zamanda saldırılarını bir bütün olarak Kürdistan halkının toplu imhası yönünde yoğunlaştırmıştır. Çünkü, Kürdistan halkının; varlığını koruduğu müddetçe, kendi Ulusal ve Demokratik değerlerine sürekli sahip çıktığını ve bu değerlerini bağımsız ve özgür bir şekilde kullanmak için sürekli savaşıacağını, cunta da çok iyi bilmektedir.

Sömürgeci, askeri-faşist diktatörlük, bir yandan halkımız üzerindeki bu baskılarını her gün biraz daha yoğunlaştırırken, diğer yandan da Hitler toplama kamplarını aratmayan Diyarbakır zindanlarındaki devrimci, demokrat ve yurtsever tutukluları fiziki olarak ortadan kaldırmak için gerekli yöntemler geliştirmiştir. Kürdistan'daki devrimci tutuklulara; gözaltına alınmalarıyla birlikte, işkence ve tutukluluk dönemi sırasında planlı bir yoketme politikası uygulanmaktadır. Sömürgeci, askeri-faşist diktatörlük; cezaevindeki tutukluların büyük çoğunluğunun bir gün özgürlüklerine kavuşacaklarını hesap ederek, bu tutukluların cezaevinden çıkmalarından sonra herhangi bir devrimci faaliyete katılamamaları için, onları fiziki ve psikolojik olarak yıpratmaya büyük bir özen göstermektedir. Cunta, böylece; bir yandan, kararlı, inançla dolu yığınla devrimciyi Kürdistan Ulusal-demokratik muhalefetine dışına itmeyi planlarken, diğer yandan da bu baskılar sonucu, bazı kararsız insanları da kendi saflarına çekmeyi hesaplamaktadır. Bu yönde yoğunlaştırılan çabalar sonucu, birçok devrimci ya sakat kalmış, veya psikolojik olarak akli dengesini kaybetmiştir.

Ne var ki, sömürgeci, askeri-faşist diktatörlüğün tüm bu vahşetine ve insanlık dışı uygulamalarına karşın, devrimci tutuklular yılmamışlardır. Devrimci onurlarını ve her şeyden önce insanlık şereflerini faşist generallerin kanlı çizimleri altında çiğnetmemişlerdir. Aksine, onlar; devrimci kararlılığın ve özverinin en yücesini, yani direniş yolunu seçerek, sömürgeci, askeri-faşist diktatörlüğü büyük bir yenilgiye uğratmışlardır. Bu yenilgi elbette ki, cezaevlerinin kalın duvarları arasında kalmamıştır. Devrimci, demokrat ve sosyalist tutukluların bu inanç dolu mücadeleleri, bir bütün olarak Kürdistan halkı üzerinde ve dünya kamuoyu nezdinde olumlu yankılar uyandırmış ve böylece faşist çetelerin yıkımını biraz daha yakınlaştırmıştır.

İşte, tüm bu nedenlerden dolayıdır ki, Diyarbakır zindanlarındaki bu direnişe her yurtsever-demokrat, ilerici kişi ve örgütün sahip çıkması gereklidir. Unutulmamalıdır ki, devrimci tutukluların faşist cuntaya karşı, tüm zor koşullara rağmen geliştirdikleri direnişi, biz dışarda bulunan devrimci-demokratik güçler desteklemez ve direnişi dünya kamuoyu nezdinde yaygınlaştırmazsak, hiç bir görevimizi yerine getirmiyoruz demektir. Ancak, bu arada bir noktayı da belirtmekte yarar vardır.

Cezaevlerindeki her direniş haberi'nin akabinde; bazı güçler direnişi kendi dar grupçu hesaplarına uygun olarak yaygınlaştırma yolunu seçiyorlar. Bu yolda, ellerine geçen -dedikodu mahiyetindeki- bazı bilgilerin sıhhatli olup, olmadığına bakmadan, hemen kamuoyuna açıklamaya kalkıyorlar. Olayın gerçek mahiyeti ortaya çıktıktan sonra ise, durumu ya bir özeleştiriyile, ya da "ne yapalım, bize böyle bilgi geldi" deyip, geçiştirmeye çalışıyorlar. Bu durum, Kürdistan Ulusal-demokratik güçlerinin, dünya kamuoyu nezdinde prestijinin sarsılmasına neden oluyor ve kamuoyu verilen her bilgiye şüpheli bir gözle bakıyor.

Bir defa unutmamak gerekir ki, Diyarbakır askeri cezaevi, dış dünya ile ilişkilerinin tamamen kesildiği bir alandır. Böylesi bir alandan sıhhatli bil-

gi almanın zorluğu ise ortadadır. Tüm bu durumlar bilinmesine rağmen, Diyarbakır askeri cezaevindeki son direnişle ilgili olarak saat saat rapor sunmak (!) olanaklıdır ? Bize göre değildir ! Nitekim, şimdiye kadar sunulan bu saat saat (!) raporların ne denli çelişkili bilgilerle doldurulduğu açıkça ortaya çıkmıştır.

Temmenimiz, bundan böyle gelişecek olaylarda; soğukkanlılığı elden bırakmayarak, gelen haberlerin sıhhatlilik derecesini iyice öğrenmek, böylesi eylemleri dar grup çıkarlarına alet etmemek ve her şeyden önemlisi de kamuoyuna sıhhatli ve verili bilgiler sunarak, Kürdistan Ulusal-demokratik hareketinin prestijini onarmak ve o'nu yüksekte tutmaktır. Diyarbakır ve diğer tüm cezaevlerindeki devrimci tutukluların bizden bekledikleri de budur!...

Diyarbakır'da faşist cuntanın zindanlarında "ölüm orucuna" ve "açlık grevine" giden 2000 Kürdistan'lı yurtsever devrimcinin eylemlerini desteklemek amacıyla Avrupa'nın çeşitli ülkelerinde bir dizi eylem düzenlendi. Bu eylemlerden bazıları şöyle oldu.

UPPSALA:

Diyarbakır zindanlarında "ölüm orucu" ve "açlık grevi" biçiminde direniş geçen yurtsever, devrimci-demokratların eylemlerini desteklemek, dünya kamuoyuna duyurmak ve onlarla maddi ve manevi her alanda dayanışmaya girmek için, Uppsala'da da bir komite kuruldu. Komite değişik siyasetler ve demokratik kuruluşları temsil eden kişilerden oluştu.

Komitenin amacı, direniş halindeki Kürdistan'lı yurtsever-demokratlara yönelik dayanışma eylemlerini yürütmektir. Faşist cuntanın Türkiye'de ve özellikle de Kürdistan'da giriştiği insanlık dışı uygulamaları dünya kamuoyuna duyurmak ve faşist cuntayı teşhir ve tecrit etmektir. Komitenin eylem programı kısaca şöyledir: 1- Bir hafta boyunca her gün bildiri dağıtmak, 2- Faşist cuntayı teşhir ve tecrite yönelik bir imza kampanyası yürütmek, 3- İs-

veç'teki tüm anti-faşist kuruluşlara ve İsveç'te bulunan dünyanın diğer ülkelerinden ilerici, anti-faşist kuruluşlara gitmek, onlarla sağlam bir diyalog oluşturmak, 4- Şehir merkezinde bir pano açmak ve burada faşist cuntanın ölüm, işkence vs. eylemlerini söz, yazı ve resimlerle teşhir etmek, 5- ve, bu eylemler sonunda, tüm ilerici, anti-faşist güçlerin katıldığı bir protesto yürüyüşü düzenlemek.

15.9.1983 tarihinden başlayarak, komite yönetiminde yukarıda alınan kararlar doğrultusunda bir hafta boyunca çeşitli eylemler düzenlendi. Şehir merkezinde açılan panolarla cuntanın kanlı uygulamaları sergilendi, bildiriler dağıtıldı, 2000 kadar imza toplandı. Çeşitli konuşmalar yapıldı. Eylemin son gününde, Türkiye, Kürdistan, İsveç ve diğer bazı ülkelerden devrimcilerin, ilerici ve anti-faşist insanların katıldığı bir protesto yürüyüşü yapıldı. Yürüyüşün son bulunduğu yerde İsveç Sol Ko-

münist Partisi (VPK) milletvekillerinden Oswald Söderqvist ve İsveç Metal İş sendikası'ndan bir temsilci birer konuşma yaptılar. Konuşmacılar, faşist cuntanın durumunu dile getirerek, cuntanın Kürt halkı ve Diyarbakır cezaevindeki Kürdistan'lı yurtseverlere karşı giriştiği insanlık dışı eylemlerini şiddetle kınadılar. Protesto yürüyüşü tam bir canlılık içinde geçti ve faşist cunta lanetlendi.

GÖTEBORG:

İsveç'in Göteborg kentinde 8 gün süren bir açlık grevi eyleminde aktif olarak yer alan bir grup devrimci, NİŞ-TİMAN'a aşağıdaki mektubu göndermiştir. Mektubu olduğu gibi yayınlıyoruz.

"Sömürgeci, askeri-faşist Türk cuntası, mazlum Kürdistan halkı ve o'nun yiğit evlatları olan Kürdistan'lı yurtsever, demokratlarını yoketmek istiyor.

İşte bu amaçla; biz Kürdistan'lı devrimci-demokrat örgüt ve kişiler olarak, İsveç'in Göteborg kentinde bir araya gelerek bir komite kurduk. Komitenin amacı; sömürgeci-faşist cuntanın Kürt halkına ve faşist zindanlarda

onur mücadelesi vermekte olan Kürdistan'lı yurtseverlere karşı giriştiği imha eylemlerini Avrupa ve dünya kamuoyuna duyurmak, "ölüm orucu" ve "açlık grevine" giden 2000 kadar politik tutuklu ile dayanışmayı sağlamaktır. Komitenin aldığı kararlar kısaca şöyledir: 1- Aşağıdaki isteklerimiz yerine getirilinceye kadar, Göteborg'un merkezinde bir açlık grevine gitmek. 2- Açlık grevi boyunca yazılı, sözlü ve resimler yoluyla faşist cuntayı teşhir ve tecrit etmek. 3- İsveç halkı arasında faşist cuntaya karşı bir imza kampanyası açmak.

Alınan bu kararlar doğrultusunda, 15.9.1983 tarihinde açlık grevi başladı. Grev komitesi tarafından eylemin amaçları ve isteklerimiz İsveç hükümetine bildirildi: 1- Diyarbakır cezaevinde ölüm orucu ve açlık grevine giden politik tutuklularla ilgili olarak, İsveç Dışişleri Bakanı'nın Türk makamlarından resmi bir bilgi istemesi. Verilecek resmi bilgilerin İsveç radyo ve televizyonunda yayınlanması. 2- İsveç Kızıl Haçı'nın, Diyarbakır cezaevinde ölüm orucu ve açlık grevine giden politik tutuklularla dayanışma içine girmesi. 3- Uluslararası Af Örgütü'nün (Amnesty International) Diyarbakır'a bir heyet göndererek, ölüm orucu ve açlık grevindeki politik tutukluların durumlarını ve hapishane koşullarını yerinde incelemesi ve dönüşünde dünya kamuoyuna bir açıklamada bulunması.

24 kişinin katıldığı açlık grevi 8 gün sürdü. (15.9.1983-23.9.1983) İsteklerimizin büyük çoğunluğu yerine getirildi. Ayrıca, Göteborg halkı, Kürdistan halkı ve Diyarbakır zindanlarında ölüm orucu ve açlık grevine giden 2000 Kürdistan'lı yurtsevere karşı duyduğu sempatisini, bizlere duyduğu yakınlık ve dayanışmalarıyla ortaya koydu. Eylemimiz, halk arasında büyük bir ilgi ve destek gördü. Göteborg halkı maddi ve manevi yardımlarıyla eylemimizi destekledi. Faşist cuntayı protesto imza kampanyasında 8 bin imza toplandı.

Faşist cuntaya karşı daha güçlü eylemlerde birlikte olmak dileğiyle !.."

25.9.1983 Bir grup devrimci.

12 EYLÜL'DE FAŞİST CUNTA ÇEŞİTLİ EYLEMLERLE PROTESTO EDİLDİ

12 Eylül 1983'te sömürgeci, askeri-faşist cuntanın kanlı iktidarı dördüncü yılına ayak bastı. Geride kalan üç yıl, halklarımız için her yönüyle yoksulluk-sefalet, zulüm, baskı, işkence ve idamlarla dolu geçti.

Geçen yıllarda olduğu gibi, bu yıl da, 12 Eylül 1980 askeri-faşist darbesi ve iktidarı gaspeden faşist cunta, yığın protesto eylemleriyle lanetlendi. Avrupa'nın çeşitli kentlerinde, faşist cunta miting, yürüyüş, çeşitli toplantı vb. eylemlerle protesto edildi. Faşizme karşı omuz omuza mücadelenin yükseltilmesi istendi. Binlerce Türkiye ve Kürdistan'lı sosyalist, yurtsever, devrimci-demokrat ve anti-faşist insanın katıldığı bu eylemlerde; türkçe, kürtçe ve diğer çeşitli dillerden konuşmalar yapıldı, bildiri ve yazılar okundu sloganlar haykırıldı, dövizler taşındı, bunlarla faşist cuntanın üç yıllık kanlı uygulamaları sergilendi. Faşizme karşı mücadelenin zorunluluğunun dile getirildiği bu eylemlerde, devrimci-demokratik güçlerin eylem birliğinin sürekliliği vurgulandı.

12 Eylül protesto eyleminin gerçekleştiği yerler şunlardır: Federal Almanya'nın iki şehrinde 12 Eylül protesto edildi. Berlin ve Köln'de. Köln'de büyük bir protesto miting yapıldı. Köln protesto miting, gerçek anlamda yığinsal bir eylem oldu.

KÖLN MİTINGİ:

En büyük protesto yürüyüşü Almanya'nın Köln şehrinde yapıldı. Bu yürüyüşe Türkiye ve Kürdistan'lı hemen hemen tüm gruplar katıldı. Ortak bir mücadele platformu üzerinde gerçekleşen Köln yürüyüşüne şu örgütler katıldı: Av. Dev-Genç, ATİF, BİRKOM (Devrimci İşçi, Serxwebun, İşçinin Sesi, Kivılcım, Emekçi, Birlik Yolu, Cephe, Devrimci Savaş), DİB-FAK, FİDEF, İşçi Gerçeği, Kawa, KKDK-Federasyon, KOÇ-KAK, KOMKAR, Proleter Dayanışma, Kürdistan'lı Devrimciler ve platforma imza atmayıp, dışardan eylemlere katılan DİDF, Denge Komal, Gerçek, KKDK, KHE, Kurtuluş, Devrimci Kurtuluş.

Köln mitinginde TÖB-DER ve DİSK adına temsilciler birer konuşma yaptılar. Alman Yeşiller grubu (Grüne) adına konuşan temsilciler Alman hükümetiyle Türk faşist cuntasının çirkin ilişkilerini dile getirdiler ve anti-faşist mücadelenin yanında olduklarını belirttiler. Şili'deki tüm gruplar adına konuşan MİR üyesi bir temsilci de, Şili ve Türkiye'de ortak durumların yaşandığını dile getirdi.

STOCKHOLM:

Türkiye ve Kürdistan'lı devrimci-demokratik ve anti-faşist güçlerin birlikte yer aldıkları bu mitingde, 500'den fazla insan yürüdü. Protesto yürüyüşünde çeşitli sloganlar atıldı, bildiriler dağıtıldı ve yürüyüş Türk Elçiliği'nin önünde yapılan bir konuşmayla son buldu.

Ayrıca; İsviçre'de Basel'de, Hollanda'nın Amsterdam kentinde, Danimarka'nın başkenti Kopenhag'da, Fransa'nın başkenti Paris'te de 12 Eylül protesto mitingleri yapıldı.

Türkiye'de faşist cunta iktidarı 4. yılına girerken, Şili'de de faşist Pinochet cuntasının kanlı yönetimi 10. yılına giriyordu. Bu münasebetle, Avrupa'nın çeşitli yerlerinde Şili'li devrimciler ile Türkiye ve Kürdistan'lı devrimciler ortak bazı eylemlerde bulundular.

Türkiye'de faşist cunta yönetiminin 4. yılına girdiği bu günlerde, halklarımızın mücadele birliği temelinde, anti-faşist güçlerin ortak bir mücadele platformunu yaratmak, günün acil görevi olarak duruyor. 12 Eylül protesto eylemlerinin birlikte yürütülmesi, devrimci-demokratik ve anti-faşist güçlerin ortak bir mücadele platformuna duydukları gereksinimin açık bir ifadesi ve sonucudur. Devrimci-demokratik güçlerin görevi bu platformu daha da ileri götürmek, bir program düzeyine ulaştırmaktır.

Faşist cunta yönetiminin 4. yılını da, kendimizi daha büyük eylemlere ve kararlı bir mücadeleye hazırlamalıyız.

1 EYLÜL DÜNYA BARIŞ GÜNÜ VE PRAG BARIŞ ASAMBLESİ

PRAHA 83

1 Eylül, dünya barış günüdür. Her yıl 1 Eylül günü tüm dünya halkları ve barışsever güçler, silahsızlanma ve savaşa karşı, barış için gösteriler düzenlerler ileri insanlığın barışa olan özlemlerini eylemleri ile dile getirirler. Barış savaşının giderek güncelleştiği ve toplumsal mücadelenin kopmaz bir halkası haline geldiği günümüzde, 1 Eylül dünya barış gününü önemi dahada artmıştır. Kuşkusuz, 1 Eylül gününün bu denli önem kazanmasının ve dünya halkları tarafından coşkuyla kutlanmasının tarihi nedenleri vardır.

Bilindiği gibi, ikinci emperyalist paylaşım savaşı, 1 Eylül 1939 da faşist Hitler ordularının Polonya sınırlarını geçmesiyle birlikte başlamıştır. Bu savaş, insanlık için büyük yıkımlar ve felaketler getirmiştir. İkinci emperyalist paylaşım savaşı süresince otuzbeş milyon insan hayatlarını kaybederken, bir o kadarı da sakat kalmıştır. Bu savaş sadece insanların yaşamını imhaya yönelik olmadı. O, aynı zamanda insanların yarattığı değerleri, şehirleri, köyleri, kasabaları, okulları, hastahaneleri, binaları, fabrikaları da varyle bir etti. Kısacası bu savaş, doğanın en kutsal varlığı olan insan ögesi

de dahil olmak üzere, o'nun yarattığı değerlere de vahşice ve kendine özgü bir metotla acımasızca saldırdı. Aradan 45 yıl gibi bir zaman geçmesine rağmen dünyanın birçok yerinde insanlar, ikinci emperyalist paylaşım savaşının acılarını hala çekmektedirler. Çocuklar sakat doğmakta, bombaların (özellikle Atom bombasının atıldığı Hiroşima ve Nagazaki'de) patladığı yerlerde bitkiler yeşermemektedir.

İşte bu denli büyük acılara ve felaketlere yol açan bu savaşın başlangıç tarihi olan 1 Eylül günü, tüm dünya halkları tarafından barış günü olarak kutlanmaktadır. İlerici insanlık bu günü kutlarken aynı zamanda savaşa karşı kin ve nefretlerini de dile getirip, savaşın ezilen sınıflar ve emekçiler için hiç bir faydası olmadığını, aksine onlara yıkım getirdiğini de vurgularlar.

İkinci emperyalist paylaşım savaşını ve ondan önceki paylaşım savaşını başlatanlar, dünyayı kendi sömürü çıkarlarına göre paylaşmak ve yeniden paylaşmak isteyen emperyalist tekellerdi. Hitler faşizmini iktidara getiren ve ona ikinci dünya savaşını başlatma görevini veren, Krupp emperyalist guruplarıydı. Silah ve çelik sanayinin Almanyadaki baş temsilcisi ve tekeli sermayenin en irilerinden olan Krupp tekel gurupları, birinci dünya savaşında kaybedilen pazarları tekrardan ve daha fazlasıyla ele geçirebilmek için Hitler faşizmi aracılığıyla savaşı başlatmıştı. Bu olgu Krupp ve benzeri tekellerin toplumda egemen duruma gelmeleriyle gündemleşen emperyalizmin kaçınılmaz bir sonucu oldu ve tekellerin toplum üzerindeki, bu egemenlikleri devam ettiği müddetçe de, insanlığı yıkıma götüren savaşlar da sürekli olarak var olacaktır. Bir diğer deyişle de, emperyalizm var olduğu sürece savaşlar da kaçınılmaz olacaktır.

Dünya sathında, emperyalizm eski gücünden çok şey kaybetmiştir. İkinci emperyalist paylaşım savaşından sonra sosyalist sistem daha da büyüyerek güçlenmiştir. Daha önce dünyanın altıda bir bölümünde hakim olan sosyalizm, savaştan sonra dünyanın üçte bir bölümüne yayılmıştır. Emperyalizmin sömürü cenderesi altında bulunan bir çok ülke, emperyalist sistemin çarkları arasından kurtularak, o'na büyük darbeler indirmişlerdir. Sosyalist sistem, bir toplumsal sistem olarak daha da güçlenmiş ve ekonomik, sosyal, siyasal, askeri... alanda emperyalizmin karşısına dikilmiştir. Bunun yanı sıra, geçmişin bir çok sömürge ve yarı-sömürge halkları son paylaşım savaşından günümüze kadar dünyanın çeşitli alanlarında ulusal kurtuluş mücadelelerini başarıyla sonuçlandırıp, ülkelerinde Bağımsız Halk Cumhuriyetlerini oluşturmuşlardır. Bağımsızlığına kavuşan bu ülkeler, sosyalist sistemle yakın ilişkiler içine girerek, o'nunla emperyalizme ve o'nun ekonomik, sosyal, siyasal, askeri vb. yaptırımlarına karşı birlikte tavır takınmışlardır. Sosyalist sistemin güçlenmesi, sömürge ve yarı-sömürge ülke halklarının emperyalizme ve sömürgecilğe karşı zaferle sonuçlanan mücadeleleri, emperyalist ülkelerin sömürü alanlarını gittikçe daraltmıştır.

Bu durum emperyalist metropollerdeki bunalımların hızlanmasına ve yeni boyutlar kazanmasına da neden olmuştur. Daha önce sömürgelelerden elde edilen karların cüzi bir kısmını kendi işçi sınıfına vererek, bu sınıf içinde etkin aristokrat bir tabaka yaratan emperyalist burjuvazi eski sömürü alanlarını kaybettiğinde işçi sınıfı

(Devamı Say. 14'te)

XWEDİ : KOÇ - KAK , Komela Çanda Karkeran Kurdistan
SAHİBİ : KOÇ - KAK , Kürdistan İşçi - Kültür Derneği
UTGIVARE : Kurdistan Arbeter - Kultur Föreningen
NAVNIŞAN
ADRESS : Box 7031, 163 07 SPÅNGA - SWEDEN
POSTGIRO : 98 66 50-0

BIHA : 5 Skr.
1 D-Mark

50 Lira